

Harrastetori

Tapahtuman suunnittelu ja toteutus yhdessä kehitysvammaisten opiskelijoiden kanssa

Sosiaaliala,
sosionomi
Opinnäytetyö
2.11.2007

Tuula Hakkarainen
Susanna Nuija
Maaret Pesonen

Koulutusohjelma		Suuntautumisvaihtoehto	
Sosiaalialan koulutusohjelma		Sosionomi (AMK)	
Tekijä/Tekijät			
Tuula Hakkarainen, Susanna Nuija ja Maaret Pesonen			
Työn nimi			
Harrastetori - Tapahtuman suunnittelu ja toteutus yhdessä kehitysvammaisten opiskelijoiden kanssa			
Työn laji		Aika	Sivumäärä
Opinnäytetyö		Syksy 2007	42 + 6 liitettä
TIIVISTELMÄ			
<p>Toteutimme toiminnallisen opinnäytetyömme Yhdessä-hankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on kehittää inklusiivista toimintaa erityistä tukea tarvitsevien nuorten ja yleisopetuksen nuorten välillä Helsingin Maunulassa. Osallistuimme Leikkipuisto Maunulassa järjestettyyn Harrastetori-tapahtumaan Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskuksen kehitysvammaisten opiskelijoiden kanssa. Harrastetorissa esiteltiin Maunulan alueen erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Tapahtuman pääjärjestäjänä toimi moniammatillinen yhteistyöryhmä Maunulatiimi. Maunulatiimi koostuu kasvatus- ja sosiaalialan ammattilaisista. Lisäksi kehitimme tapahtumaa aiempaa inklusiivisemmaksi ja yhteisöllisemmäksi ja etsimme Maunulatiimiin uusia jäseniä.</p> <p>Toimintamme perustui inklusioon ja voimaantumiseen. Inklusiossa jokainen yksilö on tasavertainen ja täysivaltainen yhteisön jäsen. Haavikon opiskelijat olivat tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa tasavertaisia toimijoita. Voimaantuminen on yksilön inhimillisen toimintakyvyn ja henkilökohtaisen hallinnan vahvistumista. Toimintatapamme mahdollistivat opiskelijoiden voimaantumisen.</p> <p>Harrastetorin suunnittelu ja valmistelu toteutettiin kerhomuotoisena toimintana Haavikossa. Kerhokertoja oli viisi ja lisäksi pidimme päätösjuhlan tapahtuman jälkeen. Toimintaan osallistui 11 opiskelijaa. Kerhoissa ideoimme opiskelijoiden kanssa toimintamme sisällön Harrastetoria varten, harjoittelimme ohjaustehtäviä ja askartelimme koristeita ja tarvikkeita tapahtumaan. Harrastetorissa toteutimme tanssia, tarkkuuslajeja ja taitoradan.</p> <p>Haavikon opiskelijat olivat tapahtumassa aktiivisia ohjaajia ja hoitivat tehtäviään itsenäisesti. Suunnittelimme toimintamme sellaiseksi, että kaikilla tapahtumaan osallistujilla oli mahdollisuus osallistua siihen. Tapahtumaan osallistui muitakin kehitysvammaisia, mikä teki tapahtumasta inklusiivisemmän. Saimme Haavikon jäseneksi Maunulatiimiin ja yhden entisen jäsenen palaamaan takaisin tiimin toimintaan.</p>			
Avainsanat			
Yhdessä-hanke, inklusio, voimaantuminen, kehitysvammainen opiskelija			

Degree Programme in Social Services		Degree Bachelor of Social Services
Author/Authors Tuula Hakkarainen, Susanna Nuija and Maaret Pesonen		
Title Harrastetori - Planning and Realisation of an Event Together with Disabled Students		
Type of Work Final Project	Date Autumn 2007	Pages 42 + 6 appendices
<p>ABSTRACT</p> <p>Our functional final project was related to Together-project. The objective of the project is to develop inclusive activity between young people with special needs and students in general education in the Maunula area in Helsinki. We participated in the Harrastetori event in Maunula Playpark with disabled students from the Haavikko teaching and adult education centre. The purpose of the Harrastetori event was to demonstrate various freetime activities in the Maunula area. The multiprofessional co-operation group called the Maunulatiimi was the main organiser of the event. The group consists of people working in social services and education. We developed the event so that it became more inclusive and more collective, and recruited new members to the Maunulatiimi.</p> <p>Our activity was based on theories about inclusion and empowerment. Inclusion means that every individual is equal and an independent member of community. The Haavikko students were equal to us when we planned and realised the event. Empowerment means strengthening an individual's human capacity and personal competence. Our activity made empowerment possible for the students.</p> <p>We planned and prepared our activity for the Harrastetori event with students in a club at the Haavikko. We had five meetings before the event and a party afterwards. Eleven students participated in the activity. In the club meetings we made plans for the event, practised students' tasks and made decorations and equipment for the event together with the students. In the event we had dancing, accuracy games and a skills track.</p> <p>In the event the Haavikko students were active and independent instructors with us. Our activities were suitable for all the participants of the event. Other disabled people also participated in the event, which made the event even more inclusive. We managed to make the Haavikko join the Maunulatiimi. In addition, an ex-member also returned to the group.</p>		
Keywords Together-project, inclusion, empowerment, disabled student		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 AKTIIVISTA TOIMINTAA MAUNULASSA	2
2.1 Yhdessä-hanke	2
2.2 Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskus	3
2.3 Maunulatiimi	4
3 TOIMINNALLISET TEHTÄVÄMME	4
3.1 Harrastetoriin osallistuminen	5
3.2 Tapahtuman ja Maunulatiimin kehittäminen	6
4 KEHITYSVAMMAISTEN VOIMAANTUMINEN INKLUUSIOSSA	6
4.1 Kehitysvammaisuus	6
4.2 Inklusio	8
4.2.1 Yhteisöllisyys	9
4.2.2 Suvaitsevaisuus	10
4.3 Voimaantuminen	10
5 HARRASTETORIN SUUNNITTELU	12
5.1 Mukana Maunulatiimissa	13
5.2 Kerhotoiminta Haavikossa	14
5.2.1 Kerho alkaa	15
5.2.2 Toiminta tarkentuu	16
5.2.3 Tutustuminen leikkipuistoon	18
5.2.4 Tarvikkeiden askartelu	19
5.2.5 Kenraaliharjoitus	20
5.3 Yhteenvetoa kerhoista	22
6 HARRASTETORIPÄIVÄ	22
6.1 Toimintapisteiden rakentaminen	22
6.2 Harrastetorin kokonaisuus	25
6.3 Toimintapisteillä tapahtuu	26
6.3.1 Taitorata	26
6.3.2 Tarkkuuslajit	27
6.3.3 Tanssi	28
6.4 Tapahtuman lopetus	29
6.5 Kerhon päättäjäiset	30
7 ARVIOINTI	32
7.1 Kerhotoiminnan ja Harrastetorin arviointi	32
7.2 Tapahtuman kehittämisen arviointi	35
7.3 Maunulatiimin kehittämisen arviointi	36
7.4 Opinnäytetyöprosessin arviointi	36

8 POHDINTA	37
LÄHTEET	40
LIITTEET 1-6	

1 JOHDANTO

Toiminnallinen opinnäytetyömme on osa Helsingin Maunulassa toteutettavaa Yhdessä-hanketta. Hankkeen tarkoituksena on luoda inklusiivista toimintaa kehitysvammaisten ja vammattomien nuorten kesken ja juurruttaa inklusioajattelua koko Maunulan yhteisöön. Inklusiolla tarkoitetaan jokaisen yksilön tasavertaista osallisuutta yhteiskunnassa. Yhtenä hankkeen toimijana on Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskus, joka on kehitysvammaisten nuorten ja aikuisten opetusyksikkö. Hankkeessa pyritään kehittämään Haavikon toimintaa entistä inklusiivisemmaksi.

Tehtävämme määrittyivät Yhdessä-hankkeen tavoitteiden pohjalta. Olimme toteuttamassa Haavikon opiskelijoiden kanssa yhteisöllistä Harrastetori-tapahtumaa Leikkipuu Maunulassa keväällä 2007. Tapahtuman pääjärjestäjänä toimi alueella toimiva moniammatillinen ryhmä, Maunulatiimi. Kevättapahtuma on muodostunut perinteeksi ja tehtävänämme oli saada siitä entistä inklusiivisempi ja yhteisöllisempi. Tavoitteenamme oli saada Haavikon opiskelijat aktiiviseen ja näkyvään rooliin tapahtuman järjestämisessä ja toteuttamisessa. Lisäksi tehtävänämme oli etsiä Maunulatiimiin uusia jäseniä.

Inklusion lisäksi toimintatapamme perustuivat voimaantumisen teoriaan. Voimaantuminen on yksilön henkisen toimintakyvyn vahvistumista ja tunnetta omasta pystyvyydestä. Tavoitteena toiminnassamme oli Haavikon opiskelijoiden voimaannuttaminen. Toteutimme Harrastetorin suunnittelun opiskelijoiden kanssa kerhomuotoisena toimintana. Keskeistä opiskelijoiden kanssa toimiessamme oli yhteisöllisyys ja suvaitsevaisuus sekä jokaisen kehitysvammaisen kohtaaminen yksilönä. Oleellista oli myös, että loimme yhteiseen toimintaamme haavikkolaisten kanssa avoimen, kannustavan ja positiivisen ilmapiirin.

Haluamme olla mukana kehittämässä kehitysvammaisten osallisuutta yhteiskunnassa ja Yhdessä-hanke tarjosi meille mahdollisuuden olla mukana toteuttamassa tätä tavoitetta konkreettisesti helsinkiläisellä asuinalueella. Kehitysvammaisille henkilöille on tärkeää saada kontakteja myös vammattomiin, koska muuten heidän elinpiirinsä ja sosiaaliset suhteensa voivat jäädä suppeiksi. Tahdomme luoda kehitysvammaisille mielekästä vapaa-ajan tekemistä, jonka avulla he voivat toteuttaa itseään ja luoda samalla sosiaalisia kontakteja. Opinnäytetyöstämme saimme erittäin hyvää kokemusta alueellisesta ja moniammatillisesta yhteistyöstä, mikä on tärkeää sosionomin työssä.

2 AKTIIVISTA TOIMINTAA MAUNULASSA

Maunula on osa Helsingin pohjoista suurpiiriä. Maunulan peruspiiriin kuuluvat Maunulan lisäksi Pirkkola, Metsälä ja Maunulan-puisto. Asutus Maunulassa on syntynyt 1900-luvun alussa Metsälän ja Suursuon huvilarakentamisena (401 Maunulan peruspiiri 2005). Vuonna 1944 suoritetun alueliitoksen jälkeen Maunulassa alkoi aktiivisen rakentamisen aikakausi. Helsingissä asuntojen tarve oli valtava ja Maunulaan rakennettiin kerrostaloja erityisesti vuokra-asuntojen aikaansaamiseksi. Asuintalojen lisäksi alue sai oman kansakoulun, yhteiskoulun ja kirjaston. (Poikonen 1998: 62.)

Nykyään Maunula on toimiva ja vireä yhteisö, jossa on vuoden 2004 tilaston mukaan 7034 asukasta. Suuri osa alueen asukkaista, 37,5 %, on 40-64 -vuotiaita. Vastaavasti 7-24 -vuotiaita alueella asuu 17,1 % väestöstä. Ulkomaalaisia alueella on 4,8 % ja ulkomaalaistaustaisia 7,5 % väestöstä. Maunula kuuluu korkean työttömyyden alueeseen. Työttömyysaste vuonna 2004 oli 11,4 % kaupungin peruspiirien keskiarvon ollessa noin 9 %. Pitkäaikaistyöttömiä oli 34,4 %. Maunulan alueella toimii kuusi päiväkotia, leikki-puisto, ruotsin- ja suomenkieliset ala-asteet sekä suomenkielinen yläaste ja lukio. Lisäksi Maunulassa on Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskus, kirjasto, kirkko sekä terveyskeskus. Alueella on myös erilaista järjestö- ja virkistystoimintaa sekä hyvät ulkoilumahdollisuudet. (401 Maunulan peruspiiri 2005.)

2.1 Yhdessä-hanke

Teemme opinnäytetyömme Yhdessä-hankkeeseen (TOGETHER Young People's Inclusive Activity in Maunula Area 2005–2007). Hankkeessa kehitetään inklusiivista toimintaa Maunulan alueella lisäämällä erityistä tukea tarvitsevien nuorten ja yleisopetuksen nuorten tasavertaista toimintaa sekä yhteistoimintaa alueen asukkaiden kanssa. Hanke alkoi vuonna 2005. Sen organisaatioon kuuluvat Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskus, Kehitysvammatuki 57 ry, Kehitysvammaliitto ry, Maunulan yhteiskoulu sekä Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia. Lisäksi hankkeessa tehdään yhteistyötä Maunulan alueen kasvatus- ja sosiaalialan ammattilaisista koostuvan verkoston (Maunulatiimi) sekä Stadian sosiaalialan Eurooppa foorumin inkluusioasiantuntijoiden kanssa. (Yhdessä - nuorten inklusiivinen toiminta Maunulan alueella 2006: 4, 12.)

Hankkeen kehittämistehtävinä ovat inklusiivisten toimintamallien ja toimintamuotojen tuottaminen helsinkiläiseen sosiaali- ja opetustoimen käyttöön sekä Haavikon toiminnan kehittäminen inklusiivisempaan suuntaan. Tutkimustehtäviin kuuluvat muun muassa Stadian opiskelijoiden tekemät opinnäytetyöt, joilla dokumentoidaan ja kerätään palautetta kehitetyistä toimintamalleista ja alueverkoston toiminnasta. Hankkeen kautta jaetaan tietoa työelämässä oleville ammattilaisille sekä opiskelijoille. Hanketyöskentely tukee sosionomiopiskelijoiden ammatillista kehitystä ja luo valmiuksia inklusiiviseen toimintaan. Käytännössä tämä tapahtuu harjoittelujen, opinnäytetöiden sekä tutkimukseen liittyvien tehtävien avulla. (Yhdessä - nuorten inklusiivinen toiminta Maunulan alueella 2006: 4-8.)

2.2 Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskus

Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskus on helsinkiläisiä nuoria ja aikuisia kehitysvammaisia palveleva yksikkö, joka toimii Helsingin kaupungin Sosiaaliviraston Aikuisten palvelujen Vastuualueen Vammaistyön alaisuudessa. Haavikossa tuetaan kehitysvammaisten nuorten ja aikuisten itsenäistymistä ja sosiaalista sopeutumista. Keskus valmentaa kehitysvammaisia tehostetusti ja tavoitteellisesti aikuiskasvatuksen keinoin opiskeluun, työhön, asumiseen, harrastustoimintaan ja vapaa-ajan viettoon sekä käyttämään yleisiä ja erityispalveluja. (Haavikon opetussuunnitelma 2006.)

Haavikko on 38-paikkainen opetusyksikkö. Valmentavaa opetusta annetaan neljässä nuorten aikuisten itsenäistymiskasvatuslinjassa NAKA:ssa ja aikuisten asumis- ja itsenäistymisvalmennuslinjassa ASVA:ssa. Lisäksi järjestetään työ- ja asumisharjoitteluja, harrastustoimintaa ja kesäkursseja sekä kokeillaan ja kehitetään opetusmateriaaleja. Opetus tapahtuu opetusyksikössä, mutta opittuja asioita sovelletaan käytäntöön ja harjoitellaan todellisissa olosuhteissa muun muassa liikenteessä, kaupoissa, työpaikoilla sekä käyttämällä palveluja. Opetusta, ohjausta ja sosiaalista kuntoutusta järjestetään sekä yksilöllisesti että ryhmissä. Haavikon henkilökunta koostuu koulutetuista erityisopettajista, ohjaajista, hoitajista ja laitoshenkilökunnasta. (Haavikon opetussuunnitelma 2006.)

Haavikko on yksi Yhdessä-hankkeen toteuttajista. Hankkeen avulla Haavikon toimintaa kehitetään inklusiivisempaan suuntaan antamalla työyhteisölle uusia inklusiivisia näkökulmia työhön (Yhdessä - nuorten inklusiivinen toiminta Maunulan alueella 2006: 2).

Haavikon toiminnassa hanketoiminta tarkoittaa syksyisin järjestettävää yhteistä valinnaiskurssia ja työelämään tutustumisjaksoa Maunulan yhteiskoulun yläasteen opiskelijoiden kanssa. Haavikon tavoitteena on vakiinnuttaa hankkeessa alkaneet toimintamallit osaksi arkea etenkin hankkeen päättyessä vuoden 2007 lopussa. (Haavikon opetussuunnitelma 2006.)

2.3 Maunulatiimi

Maunulatiimi on moniammatillinen työryhmä, joka koostuu eri tahoilla toimivista kasvatus- ja sosiaalialan työntekijöistä. Idea tiimin perustamisesta lähti liikkeelle vuonna 2002 Klaari Helsingin järjestämästä ennaltaehkäisevän päihdetyön verkostokoulutuksesta, jossa Maunulan alueen eri toimijat tapasivat. Klaari Helsinki koordinoi nuorten ennaltaehkäisevää päihdetyötä. Maunulatiimin ensimmäinen kokous pidettiin vuoden 2003 alussa ja nykyisin tiimi kokoontuu noin kuusi kertaa vuodessa vuorotellen jäseniensä toimipaikoissa. (Nurmi 2006.)

Tiimin jäsenet toimivat pääosin alueen lasten ja nuorten kanssa, mutta myös aikuisten ja senioreiden parissa. Maunulatiimin toimintaan osallistuu Maunulan nuorisotalon ohjajia, Maunulan ala-asteen ja Maunulan yhteiskoulun kuraattorit, Oulunkylän seurakunnan työntekijöitä, lastensuojelun sosiaalityöntekijöitä, Klaari Pohjoisen edustaja, Oulunkylän siirtolayhdistys OSSY, Leikkipuisto Maunula ja Palvelukeskus Saunabaari. Kokouksissa kerrotaan kuulumiset omasta toimipaikasta ja keskustellaan yhdessä alueen tilanteesta. Tiimin jäsenet saavat toisiltaan hyödyllisiä vinkkejä ja tukea työhönsä. Tavatessaan säännöllisesti he saavat kattavan kuvan alueen lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja voivat tehdä yhteistyötä sen lisäämiseksi. Keväisin tiimi järjestää leikkipuistotahtuman Maunulassa.

3 TOIMINNALLISET TEHTÄVÄMME

Halusimme tehdä toiminnallisen opinnäytetyön, koska koimme sen mielenkiintoisemmaksi ja käytännönläheisemmäksi kuin perinteisen tutkimuksellisen opinnäytetyön. Toiminnallisessa työssä voimme nähdä heti oman työmme tuloksen. Itsemme ja ammatillisuutemme kehittämisen kannalta toiminnallisen työn tekeminen tuntui antoisammalta, koska silloin voimme olla aidossa vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa. Toiminnalli-

sen opinnäytetyön toteutustavat ovat hyvin monimuotoisia. Toiminnallinen opinnäytetyö on käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista, järjestämistä tai järjeistämistä, minkä tuotoksena on aina jokin konkreettinen tuote kuten kirja, ohjeistus, infopaketti, portfolio tai tapahtuma. Toiminnallisessa opinnäytetyössä valinnat ja toiminta kytkeytyvät tiukasti teoreettiseen viitekehykseen. Käytännön toiminta ja sen kirjallinen raportointi muodostavat toiminnallisen opinnäytetyön. (Vilka - Airaksinen 2003: 9, 42, 51.)

Meille tarjoutui mahdollisuus tehdä opinnäytetyö Yhdessä-hankkeeseen. Kiinnostuimme hankkeesta, koska siinä on mukana kehitysvammaisia. Olemme painottaneet opinnoissamme kehitysvammatyötä, sillä haluaisimme työskennellä kehitysvammaisten kanssa. Mielestämme työskentely kehitysvammaisten parissa on mielenkiintoista ja haastavaa, koska erityisesti siinä jokaisen persoonallisuus ja yksilölliset erityispiirteet on huomioitava. Työ vaatii luovuutta, mutta se on myös hyvin palkitsevaa. Haluamme lisätä kehitysvammaisten osallisuutta yhteiskunnassa ja sen vuoksi opinnäytetyön tekeminen Yhdessä-hankkeeseen tuntui mielekkäältä. Opinnäytetyömme tehtävät ja tavoitteet määrittyvät Yhdessä-hankkeen tavoitteiden pohjalta:

1. Päätehtävämme on osallistua Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskuksen kehitysvammaisten opiskelijoiden kanssa Leikkipuisto Maunulassa keväisin järjestettävään yhteisölliseen tapahtumaan, joka toteutetaan vuonna 2007 Harrastetoriina.
2. Toinen tehtävämme on kehittää tapahtumaa inklusiivisemmaksi ja yhteisöllisemmäksi.
3. Kolmas tehtävämme on kehittää Maunulan alueella toimivan moniammatillisen yhteistyöryhmän, Maunulatiimin, toimintaa etsimällä siihen uusia jäseniä alueella toimivista tahoista.

3.1 Harrastetoriin osallistuminen

Osallistumme Harrastetoriin järjestämällä tapahtumaan omaa toimintaa. Haavikon opiskelijat ovat mukana jo Harrastetorin suunnittelussa heidän omien kykyjensä mukaisesti. Tarkoituksena on, että he pystyvät vaikuttamaan toteutuksen sisältöön omine ideoineen ja toimimaan mahdollisimman itsenäisesti omissa tehtävissään Harrastetorissa. Opiskelijoiden kanssa toimiessamme huomioimme inklusion periaatteet ja pyrimme mahdol-

listamaan heidän voimaantumistaan. Toimintatapamme mahdollistavat hyvän ilmapiirin ja yhteishengen muodostumisen. Kannustamme ja rohkaisemme kaikkia osallistumaan toimintaan omien kykyjensä mukaan. Pyrimme järjestämään opiskelijoille mielekästä tekemistä, joka motivoi heitä ja mahdollistaa onnistumisen kokemukset. Tarkoituksena on, että Harrastetori on kaikille opiskelijoille mukava kokemus.

3.2 Tapahtuman ja Maunulatiimin kehittäminen

Tapahtuman kehittämisessä korostamme Haavikon opiskelijoiden asemaa tapahtumassa. Luomme haavikkolaisille aktiivisen ja näkyvän roolin ohjaajina. Oleellista on, että Haavikon opiskelijat ovat tasavertaisia toimijoita muiden rinnalla. Lisäksi suunnittelemme toimintamme tapahtumassa sellaiseksi, että mahdollisimman moni pystyy osallistumaan siihen omien kykyjensä mukaan.

Kolmas tehtävämme on etsiä Maunulatiimiin uusia toimijoita ja yhteistyökumppaneita etenkin tulevia toimintapäiviä varten, mutta myös Maunulan yhteisöllisyyden tiivistämiseksi. Pyrimme löytämään erilaisia ja eri-ikäisiä toimijoita. Vähimmäistavoitteenamme on saada Haavikosta pysyvä jäsen Maunulatiimiin. Tiimin laajeneminen palvelee paremmin alueen asukkaita ja lisää inklusiivista toimintaa Maunulassa.

4 KEHITYSVAMMAISTEN VOIMAANTUMINEN INKLUUSIOSSA

Teemme opinnäytetyössämme yhteistyötä kehitysvammaisten opiskelijoiden kanssa, joten on tärkeää määritellä, mitä kehitysvammaisuus on ja miten me sen käsitämme. Käytämme työssämme inklusion ja voimaantumisen teoreettisia viitekehyksiä. Inklusion periaatteet vaikuttavat vahvasti toimintaamme, koska teemme työmme Yhdessä-hankkeeseen. Voimaantumisen näkökulma tukee toimintatapojamme ja mahdollistaa Haavikon opiskelijoiden voimaantumista. Määrittelemme myös suvaitsevaisuuden ja yhteisöllisyyden käsitteet, koska ne ovat tärkeitä osa-alueita inklusion ja voimaantumisen toteutumisessa.

4.1 Kehitysvammaisuus

Kehitysvammaisuutta voidaan määritellä monin tavoin. Käytämme työssämme Amerikan kehitysvammaliiton (American Association on Mental Retardation, AAMR) määri-

telmää, koska se tukee meidän omaa käsitystämme kehitysvammaisuudesta. AAMR määrittelee kehitysvammaisuuden toiminnallisesti kykyjen, ympäristön ja yksilön toimintakyvyn näkökulmasta ja siinä korostetaan tukimuotoja. Kehitysvammaisuus ilmenee ennen 18 vuoden ikää. Kehitysvammaisuuteen liittyy huomattavia rajoituksia sekä älyllisissä toiminnoissa (älykkyyssosamäärä alle 75) että adaptiivisessa käyttäytymisessä, joka sisältää käsitteelliset, sosiaaliset ja käytännölliset taidot. Näitä taitoja ovat muun muassa akateemiset ja ihmissuhdetaidot, itsestä huolehtiminen, asuminen, kotitalous, terveys, turvallisuus ja työtaidot. (Matikka 2002: 3, 9, 19, 21.)

Kehitysvammaisuuteen liittyvät rajoitukset vaikuttavat päivittäiseen elämään, kykyyn vastata elämänmuutoksiin ja ympäristön vaatimuksiin. Toimintakyvyn rajoituksia tulee tarkastella kontekstissa, joka on yksilön ikäryhmälle ja kulttuurille tyypillinen. (Matikka 2002: 4, 16.) Älyllisten rajoitusten merkitsevyys riippuu ympäristöstä ja sen vaatimuksista, koska yksinkertaisemmassa ympäristössä kehitysvammainen voi selviytyä hyvin. Elinympäristön laatu vaikuttaa yhtä paljon kehitysvammaisesta toimintakykyyn kuin yksilölliset edellytykset. Kehitysvammaisuus on tila, jossa toimintakyky on heikentynyt yksilöllisellä tavalla suhteessa yhteisöön. Kehitysvammaisuus on tietyn tyyppistä älyllistä rajoitusta, mutta ei yleistä älyllistä kyvyttömyyttä. Jokainen kehitysvammainen on ainutlaatuinen yksilö niin älyllisesti, psyykkisesti ja fyysisesti sekä tunne-elämän osa-alueilla. (Kehitysvammaliitto ry 1995: 9, 20-23.) Yksilöllä on rajoitusten ohessa usein myös vahvuuksia (Matikka 2002: 4).

Rajoitusten kuvaaminen on tärkeää kehitysvammaiselle järjestettävien tukimuotojen muodostamisessa. Kehitysvammaisuuden luokittelun ensisijaisena tarkoituksena on tukimuotojen järjestäminen. Tukimuodoilla tarkoitetaan voimavaroja ja strategioita, joilla pyritään edistämään yksilön kehitystä, kasvatusta, intressejä ja hyvinvointia sekä lisäämään yksilön toimintakykyä. Tukitoimien avulla kehitysvammaisesta toimintakyky yleensä parantuu. (Matikka 2002: 4, 9, 17.) Aikaisemmin kehitysvammaisuuden luokittelussa käytetyt termit lievästi, keskitasoisesti, vaikeasti tai syvästi kehitysvammainen on poistettu käytöstä. Niiden sijaan kehitysvammaisuus jaetaan tukijärjestelmien tehokkuuden ja laadun mukaan neljään tasoon: ajoittaiseen, määräaikaaiseen, laaja-alaiseen ja jatkuvaan. (Kehitysvammaliitto ry 1995: 9, 36; Mäki 2007.) Nykyään puhutaan mieluummin kehitysvammaisesta henkilöstä, ”joka tarvitsee määräaikaista tukea kommunikation ja sosiaalisten taitojen alalla” tai yksilöstä, ”joka tarvitsee laaja-alaista tukea sosiaalisten taitojen ja itsehallinnan alalla” (Mäki 2007).

4.2 Inkluisio

Inklusiivisen toiminnan kehittäminen on saanut alkunsa kansainvälisesti Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön (UNESCO) Salamancan julistuksesta vuonna 1994. Julistuksella halutaan taata ja järjestää niin vammaisille kuin vammattomille ihmisille tasavertaiset mahdollisuudet ja oikeudet osallistua ja vaikuttaa elämäänsä. Jokaisen ihmisen arvostaminen ja syrjivien asenteiden poistaminen on keskeistä julistuksessa. (Salamancan julistus erityisopetuksen periaatteista, toimintatavoista ja käytännöistä 1994.) UNESCO:n rinnalla myös muut kansainväliset järjestöt, kuten Yhdistyneet kansakunnat (YK) ja Yhdistyneiden kansakuntien lastenrahasto (UNICEF), korostavat inklusion periaatteita toiminnassaan (Väyrynen 2001: 15). Inklusion ajattelu ja toimintatavat perustuvat ihmisoikeuksiin ja yksilökeskeiseen ajatteluun (Murto 1999: 32).

Inklusion perusajatus on, että kaikilla ihmisillä on oikeus täysivaltaiseen osallisuuteen fyysiseen, älylliseen, emotionaaliseen, sosiaaliseen, kielelliseen tai muuhun asiaan katsomatta (Happonen - Ihatsu - Ruoho 1999: 14; Väyrynen 2001: 15). Osallisuus on yksilön kuulumista elämänhallinnan ja elämänlaadun kannalta merkityksellisiin yhteisöihin (Hämäläinen 1999: liite 1). Osallisuus on olemista toiminnan subjektina, tunnetta, että voi vaikuttaa asioihin ja olla mukana kantamassa vastuuta (Salmikangas 2002: 97). Inklusiivisella toiminnalla pyritään kohti kaikille yhteistä yhteiskuntaa poistamalla osallisuuden esteitä ja erottelua (Happonen ym. 1999: 16). Jokainen yksilö on oikeuksineen ja velvolluuksineen tasa-arvoinen yhteisön jäsen, jolla on merkittävä rooli yhteiskunnassa (Väyrynen 2001: 17, 19, 21). Kaikki erilaiset, vammaiset ja vammattomat, yksilöt toimivat yhdessä yhteisön jäseninä omien taitojensa ja kehitystasonsa mukaan (Murto 1999: 32). Harrastetorissa Haavikon opiskelijat ovat tasavertaisia toimijoita muiden tapahtuman järjestäjien kanssa.

Inklusiossa vammaisuus käsitetään sosiaalseksi ongelmaksi, ei yksilön viaksi (Murto 2001: 41). Toimintaympäristön tulee muuttua yksilön tarpeita, elämää ja todellisuutta vastaaviksi (Väyrynen 2001: 17). Toimiessamme Haavikon opiskelijoiden kanssa meidän tulee luoda sellaiset olosuhteet, että jokainen pystyy osallistumaan. Inklusion hyvä toteutuminen edellyttää moniammatillista yhteistyötä ja verkostoitumista (Kehitysvammaliitto). Tämän vuoksi Maunulatiimi on meille hyvä yhteistyökumppani opinnäyte-

työmme toteuttamisessa. Maunulatiimi on toimiva verkosto, jolla on selkeä ja ajantasainen kuva Maunulan sosiaalisesta tilanteesta.

Inklusion tavoitteena on ihmisoikeuksien edistäminen, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo. Inklusiivinen toiminta on osa laajaa syrjinnän ja syrjäytymisen estämisen ja vähentämisen toimintaa, jonka avulla voidaan luoda suvaitsevaisuutta (Happonen ym. 1999: 13, Väyrynen 2001: 15-16, 19). Erilaisuudesta tulee hyväksyttävää, kun erilaiset ihmiset elävät ja toimivat yhdessä. (Saloviita 1999: 12-13.) Harrastetorissa kehitysvammaiset ja vammattomat ihmiset saavat mahdollisuuden luontevaan vuorovaikutukseen. Yhteistoiminnan avulla voidaan vähentää ennakkoluuloja puolin ja toisin (Murto 1999: 32).

Yhteisöjen avulla voidaan saavuttaa inklusiivinen yhteiskunta (Väyrynen 2001: 19). Jokainen yksilö tarvitsee kokemuksia tavallisesta yhteisöstä, jotta hän voi elää siinä menestyksekkäästi. Inklusiivisessa toiminnassa vammaiset ihmiset oppivat enemmän ja sosiaaliset taidot kehittyvät paremmin kuin eriyttävässä toiminnassa. (Saloviita 1999: 12-13.) Tämän vuoksi on tärkeää luoda Haavikon opiskelijoille tilaisuuksia inklusiiviseen yhteisölliseen toimintaan, jollainen Harrastetorikin on. Inklusiivisen yhteisön sekä yhteiskunnan kulmakiviä ovat hyväksyvä ilmapiiri, yksilöllisyys ja tietoisuus siitä, että kaikilla ihmisillä on taitoja, lahjoja ja mahdollisuuksia (Ladonlahti – Naukkarinen 2001: 99). Näitä edellä mainittuja kulmakiviä löytyy myös voimaantumisen prosessista (Siitonen 1999). Inklusio mahdollistaa yksilön voimaantumisen (Murto 2001: 47).

4.2.1 Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyydellä tarkoitetaan yhteisöjen tietynlaisia myönteisiä ominaisuuksia, joiden ansiosta kuuluminen yhteisöön ja siinä toimiminen koetaan mieleiseksi. Yhteisöllisessä toiminnassa ihmiset vaikuttavat toisiinsa positiivisella tavalla. Tämä luo turvallisuutta, joka vapauttaa ihmiset toimimaan omana itsenään ja ilmaisemaan mielipiteitään ja näkemyksiään rehellisesti. Yhteisöllisyys mahdollistaa sen, että kaikki voivat kokea olevansa osallisia siinä, mitä ympärillä tapahtuu. Yhteisö, jossa useimmilla jäsenillä on aktiivinen rooli ja jossa voi saada äänensä kuuluville ja vaikuttaa, koetaan myönteisenä. (Vesikansa 2002: 25-26.)

Yhteisöllisyys syntyy toisten huomioimisesta, kuuntelemisesta, hyvästä keskustelusta ja tavasta ottaa toiminnassa ja päätöksissä huomioon yhteisön kaikkien jäsenten esittämät näkökulmat. (Vesikansa 2002: 25-26). Yhteisöllisyyden kokemiseen tarvitaan kykyä asettua toisen asemaan ja toisen kokemuksien myötäelämistä (Murto 2001: 44-45). Yhteisöön kuuluminen ja siinä toimiminen ovat ihmisen elämän perustekijöitä. Yhteisössä on suuri kasvatuksellinen voima, joka voidaan vapauttaa yhteisöllisyyttä vahvistamalla. Yksilön kehittyessä yhteisö vahvistuu ja yhteisön voimavarat tulevat aina myös yksilön vahvuuksiksi. (Hämäläinen 1999: 63.)

4.2.2 Suvaitsevaisuus

Suvaitsevaisuus merkitsee tasa-arvon, ihmisarvon ja oikeudenmukaisuuden kunnioittamista. Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ulkoisista piirteistä huolimatta. (Wahlström 1996: 11, 77, 104-105.) Kaltoin kohtelu ja loukkaava käytös ei ole hyväksyttävää, vaikka ihmiset ovat erilaisia. Erilaisuutta on kunnioitettava. Kaikki ihmiset ovat arvokkaita, ainutlaatuisia ja tärkeitä. Suvaitsevaisuudessa erilaisuus ymmärretään rikkautena ja hyväksyttävänä. Jokaisella on oikeus olla oma itsensä. Avoimin mielin erilaisuus muuttuu samanlaisuudeksi. (UNESCO 1995; UNESCO 2004a; Wahlström 1996: 120.)

Avarakatseisuus, avoimuus, kunnioitus ja ennakkoluulottomuus uusia ja erilaisia ihmisiä sekä asioita kohtaan ovat suvaitsevaisuuden keskeisiä piirteitä. Suvaitsevainen ihminen on valmis muuttamaan käsityksiään ja kykenee ymmärtämään toisen ihmisen elämää. (Lehtinen – Murto 1997: 103; UNESCO 1995; Wahlström 1996: 72, 105.) Suvaitsevaisuus on aitoa kiinnostusta toisia ihmisiä kohtaan ja toisten tukemista (UNESCO 2004a; UNESCO 2004b). Parhaimmillaan suvaitsevaisuus on luontevaa ja vilpitöntä asennoitumista (Lehtinen – Murto 1997: 103).

4.3 Voimaantuminen

Voimaantumisella tarkoitetaan yksilön inhimillisen toimintakyvyn vahvistamista ja potentiaalin sekä mahdollisuuksien ottamista käyttöön. Tämä on henkilökohtainen ja sosiaalinen prosessi ja keskeinen osa yksilön identiteetin rakentumista. Voimaantumisessa yksilön henkilökohtainen hallinta vahvistuu. (Murto 2001: 48.) Voimaantuminen on yksilön sisäistä tunnetta omasta pystyvyydestä. Voimaantuminen lähtee ihmisestä itsestään. Voimaa ei voi antaa toiselle ihmiselle, mutta ulkopuolinen voi yrittää tukea toisen

ihmisen voimaantumista hienovaraisin keinoin. Voimaantumisprosessiin vaikuttavat ihmisen oma halu, omien päämäärien asettaminen ja luottamus omiin mahdollisuuksiinsa sekä itseensä. Ne rakentuvat sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, joten olosuhteilla, toisilla ihmisillä ja sosiaalisilla rakenteilla on merkitystä voimaantumisprosessin etene- miseen. (Siitonen 1999: 61, 117-118.) Voimaantumisesta käytetään monia eri käsitteitä, kuten valtautuminen, voimistuminen, vahvistuminen ja empowerment (Kaukola 2000: 36). Selkeyden vuoksi käytämme työssämme voimaantumisen käsitettä.

Ihmisellä on luontainen tarve tulla hyväksytyksi, vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin sekä arvostuksen ja itsensä toteuttamisen tarve. Vapaus asettaa itse tavoitteita ja pää- määriä lisää yksilön voimavaroja, joiden avulla hän jaksaa pyrkiä kohti väli- ja pääta- voitteita. Oleellista päämäärien asettamisessa on niiden riittävä haastavuus, konkreetti- suus ja selkeys. Voimaantumisen kannalta tavoitteiden tulee olla realistisia, jolloin ne on mahdollista saavuttaa. Siitä seuraa voimaannuttavia onnistumisen kokemuksia sekä halua ja intoa pyrkiä entistä haasteellisempiin tavoitteisiin. Yksilön päämäärien asetta- miseen vaikuttavat minäkäsitys, itseluottamus, itsearvostus ja vastuu. Niiden avulla ih- minen arvioi, kykeneekö hän saavuttamaan päämääränsä. Minäkäsitys on tärkeä voi- maantumisessa, koska ihminen arvioi ympäristöään sen avulla. Minäkäsitys vahvistuu, kun yksilölle tarjotaan yksilöllisiä ja hänen kykyjensä mukaisia tehtäviä, joissa on mah- dollisuus onnistumiseen. (Siitonen 1999: 117, 119, 121-122, 129-130, 138, 154.)

Yksilön voimaantumista edistää osallistuminen suunnitteluun ja toimintaan (Räsänen 2006: 81). Haavikon opiskelijat ovat mukana jo Harrastetorin suunnittelussa. Tällöin he voivat asettaa omia päämääriä, ottaa vastuuta ja sitoutua toimintaan. Me ohjaajina var- mistamme, että opiskelijoiden päämäärät ja tehtävät tapahtumassa muodostuvat tarpeek- si haastaviksi, mutta ovat kuitenkin toteutettavissa. Vastuun ottamista ja vastuun kanta- miseen sitoutumista voidaan edistää tehokkaasti osoittamalla, että yksilöllä on vapaus asettaa päämääränsä. Yksilöä voidaan rohkaista, aktivoida ja osallistaa vastuuseen. (Sii- tonen 1999: 141-142.)

Itsetunto on ihmisen oleellinen voimavara, joka vaikuttaa yksilön toimintaan ja hänen ratkaisuihinsa. Vahva ja voimaantumista edistävä itsetunto vaatii yhteenkuuluvuuden tuntemista: samaistumista yhteisöön ja yhteisön hyväksyntää. Oleellista on yhteisölli- syyden kokeminen aidoissa konteksteissa. (Siitonen 1999: 134-135, 150.) Osallistumal- la Harrastetoriin haavikkolaiset saavat mahdollisuuden toimia aktiivisesti Maunulan

alueen yhteisössä. Autenttiset arkielämästä saadut kokemukset ja elämykset vaikuttavat voimaantumisprosessiin. Yhteistoiminta ja tasa-arvoinen osallisuus edistävät voimaantumista, poistavat ennakkoluuloisuutta sekä lisäävät yksilöiden välistä arvostusta. (Siitonen 1999: 149, 151.)

Voimaantumisen kannalta on tärkeää, että ihminen voi olla oma itsensä (Räsänen 2006: 96). Voimaantumista edistävä ilmapiiri on turvallinen, avoin, ennakkoluuloton, rohkaiseva ja tukeva. Silloin yksilö voi vapaasti pyrkiä kohti päämääriään, ottaa omaaloitteisesti vastuuta teoistaan ja kehityksestään sekä yhteisestä kehityksestä. Hyväksyvä, kannustava ja tukeva asennoituminen yksilöiden välillä lisää voimavaroja. Hyväksynnän perustana on molemminpuolinen vapaaehtoisuus. Arvostuksen, luottamuksen ja kunnioituksen kokeminen ovat hyvin keskeisiä asioita voimaantumisessa. Vähäiselläkin arvon tunteen lisäämisellä voidaan saada vaikutuksia aikaan, mikä puolestaan voi tuottaa valtavasti energiaa oppimiseen ja kasvuun. (Siitonen 1999: 117, 121, 129, 144-145.) Suunnitellessaan ja osallistuessaan toimintapäivään Haavikon opiskelijat saavat mahdollisuuden tuntea itsensä arvokkaaksi. Vaikka toiminta on lyhytaikaista, sen vaikutukset voivat ulottua pidemmälle tulevaisuuteen.

5 HARRASTETORIN SUUNNITTELU

Maunulatiimilla on perinteenä järjestää keväisin tapahtuma alueen asukkaille. Tapahtuman teema vaihtelee vuosittain ja se valitaan vastaamaan alueen ajankohtaisia tarpeita. Keväällä 2006 Maunulatiimin järjestämä leikkipuistotapahtuma toteutettiin monikulttuurisuuspäivä-teemalla. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadiasta oli opiskelijoita toteuttamassa toiminnallista opinnäytetyötään tapahtumassa yhdessä Haavikon opiskelijoiden kanssa. He toteuttivat tapahtumassa viidakkoaiheisen seikkailuradan lapsille sekä kasvomaalausta. Lisäksi Stadian opiskelijat osallistuivat tapahtuman suunnitteluun ja käytännön järjestelyihin. Kävimme katsomassa heidän toteutustaan nähdäksemme millaisesta tapahtumasta on kyse, jotta osaisimme kehittää sitä. He avasivat yhteistyöväylän Haavikon ja Maunulatiimin välille, mikä mahdollisti yhteistyön jatkossa. (Matti - Multamäki - Peltola 2006: 12-14.)

5.1 Mukana Maunulatiimissä

Syksyllä 2006 otimme yhteyttä Maunulatiimiin ja ilmaisimme kiinnostuksemme osallistua keväällä 2007 järjestettävään tapahtumaan. Vastauksena saimme kutsun seuraavaan tiimin kokoukseen, joka pidettiin tammikuussa 2007. Kokouksessa tapahtuman teemaksi varmistui Maunulan alueen erilaisia harrastusmahdollisuuksia esittelevä Harrastetori. Tapahtuman toteutuspäiväksi sovittiin 4. toukokuuta ja tiimin jäsenet jakoivat keskenään tapahtuman järjestämiseen liittyviä tehtäviä. Meitä pyydettiin kutsumaan tiimin ulkopuolisia, harrastustoimintaa järjestäviä tahoja mukaan tapahtumaan. Lupasimme tehdä myös mainoksen tapahtumasta.

Harrastetori suunniteltiin koko perheen tapahtumaksi, pääpainon ollessa lapsissa ja nuorissa. Tarkoituksena oli esitellä vapaa-ajan toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia toiminnallisesti. Kutsuimme tapahtumaan mahdollisimman paljon erilaisia toimijoita saadaksemme tapahtumasta monipuolisen. Toivoimme, että jotkut kutsutuista kiinnostuisivat yhteistyöstä Maunulatiimin kanssa myös jatkossa. Selvitimme, minkälaisia harrastusmahdollisuuksia alue tarjoaa asukkailleen ja laadimme sähköpostitse lähetettävän kutsun, jolla pyrimme innostamaan kutsuttuja osallistumaan Harrastetoriin (liite 1). Lähetimme kutsut seuraaville tahoille: Helsingin Paini-Miehet, Helsingin Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys, Huumeitta ry, Lähiöliikuttaja, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pakilan paikallisyhdistys, Maunulan naisvoimistelijat, Maunulan Suomen Punainen Risti, Maunulassa toimivat partiolippukunnat Helsingin Metsänpojat ja Vuokot, Oulunkylän taitoluisteluklubi, Ristola-yhteisö ja Tyttöjen talo.

Harrastetorin järjestelyjen ohessa pohjustimme Haavikon henkilökunnan kokouksissa ajatusta Maunulatiimin jäsenyydestä. Perustelimme Maunulatiimiin liittymistä eduilla, joita tiimin jäsenyys Haavikolle toisi. Jäsenenä Haavikko liittyisi tiiviimmin Maunulan yhteisöön ja voisi siten olla paremmin osallisena alueen toiminnassa. Haavikko saisi myös uusia yhteistyökumppaneita, joita voi hyödyntää opetustoiminnassa. Lisäksi tiimin kokouksissa käsitellään ajankohtaisia asioita nuorten elämästä ja Maunulan alueesta, jolloin haavikkolaiset olisivat aiempaa tietoisempia alueen tapahtumista. Haavikon liittyminen Maunulatiimiin hyödyttäisi molempia osapuolia inklusiivisen toiminnan kannalta ja lisäisi suvaitsevaisuutta alueellisesti. Ehdotus sai Haavikossa positiivisen vastaanoton ja henkilökunta valitsi keskuudestaan edustajan tiimiin.

Maunulatiimin kokouksessa maaliskuun lopussa oli mukana edustaja Haavikosta. Kokouksen aikana muodostui suunnitelmia yhteistyöstä Haavikon ja Palvelukeskus Saunabaarin välillä. Me kerroimme, mitkä kutsutuista tahoista osallistuisivat Harrastetoriin ja minkälaista toimintaa ne järjestävät. Kokouksen jälkeen teimme mainoksen tapahtumasta (liite 2). Seuraava Maunulatiimin kokous pidettiin noin kaksi viikkoa ennen tapahtumaa. Kokouksen jälkeen veimme mainoksia sovittuihin paikkoihin Maunulassa, muun muassa kirjastoon, yleisille ilmoitustauluille ja Haavikkoon. Veimme mainoksen myös Metsäpuron asuntolaan, jossa asuu kehitysvammaisia, koska halusimme rohkaista heitä tulemaan tapahtumaan. Aiempina vuosina he ovat olleet tietoisia tapahtumasta, mutta eivät ole tulleet paikalle. Se tuki tavoitettamme saada tapahtumasta entistä inklusiivisempi ja yhteisöllisempi.

5.2 Kerhotoiminta Haavikossa

Päätimme toteuttaa Harrastetorin suunnittelun ja valmistelun Haavikon opiskelijoiden kanssa kerhomuotoisena toimintana Haavikossa koulupäivien jälkeen. Halusimme luoda opiskelijoille mielekästä vapaa-ajan toimintaa. Emme myöskään halunneet järjestää kerhotoimintaa koulupäivän aikana, koska koulu on kehitysvammaisille hyvin tärkeä asia arjessa. Kerhon järjestäminen koulupäivien aikana olisi ollut muutenkin hankalaa, koska opiskelijat ovat jakautuneet Haavikossa viiteen ryhmään. Tällöin olisimme voineet ottaa kerhoon mukaan opiskelijoita vain yhdestä ryhmästä. Halusimme antaa kaikille opiskelijoille mahdollisuuden ilmaista kiinnostuksensa kerhotoimintaa kohtaan. Kerhomuotoinen toteutustapa sai hyvin positiivisen vastaanoton Haavikon henkilökunnalta.

Ennen kuin tiedustelimme haavikkolaisten kiinnostusta osallistua toimintaan, suunnitelimme, montako kerhokertaa tarvitsemme Harrastetorin valmisteluun. Viisi kerhokertaa ennen Harrastetoria oli mielestämme riittävä määrä ja tarpeeksi intensiivinen pitääkseen yllä opiskelijoiden motivaatiota. Sijoitimme kerhokerrat tiiviisti ja mahdollisimman lähelle Harrastetoripäivää, jotta suunnitellut asiat eivät unohdu. Liian pitkä ajanjakso voi tuottaa kehitysvammaiselle hankaluuksia pitää asioita muistissa (Ikonen 1998: 101-102). Laadimme opiskelijoille jaettavan tiedotteen kerhotoiminnasta ja Harrastetoritapahtumasta, jossa kerroimme perustiedot toiminnasta ja kerhoaikataulusta (liite 3). Jaoin tiedotteen kaikille Haavikon opiskelijoille. Olimme etukäteen päättäneet kerholaisten määräksi yhdeksän opiskelijaa, koska koimme sen olevan ohjauksen kannalta

sopiva koko ryhmälle. Jos ilmoittautuneita olisi enemmän kuin yhdeksän, arpoisimme osallistujat.

Toimintaan ilmoittautui viisitoista opiskelijaa. Neljää ilmoittautuneista opiskelijoista emme pystyneet ottamaan mukaan kerhoon, koska he olisivat joutuneet olemaan useita kertoja poissa. Pohdimme, pystyisimmekö kuitenkin ohjaamaan yhtätoista opiskelijaa suunnitellun yhdeksän opiskelijan sijaan. Kaksi meistä oli opinnäytetyöprosessin aikana työelämäharjoittelussa Haavikossa ja opiskelijoiden tunteminen etukäteen auttoi meitä arvioimaan, että pystymme ohjaamaan yhtätoista opiskelijaa. Kerhoryhmässämme oli neljä nuorta naista ja seitsemän nuorta miestä. Yksi opiskelijoista kommunikoi viittomin. Joidenkin opiskelijoiden kohdalla jouduimme tekemään kuljetusjärjestelyjä, jotta he pystyivät osallistumaan kerhotoimintaan. Kysyimme kaikilta opiskelijoilta kirjallisesti lupaa kuvata heitä kerhon ja tapahtuman aikana sekä käyttää kuvia opinnäytetyössämme (liite 4).

Ennen kerhotoiminnan aloittamista hahmottelimme karkean suunnitelman koko kerhon sisällöstä. Aina ennen jokaista kerhokertaa teimme tarkat suunnitelmat tavoitteineen, joiden avulla pääsisimme kokonaistavoitteeseen. Päätimme aloittaa kerhot kokoontumalla aina samassa ryhmätilassa, jotta aloitus olisi selkeä. Kerhot alkoivat kello 14.00 ja loppuivat kello 15.30. Ensimmäisen ja toisen kerhokerran väli oli kaksi viikkoa, muuten kerhot pidettiin viikon välein. Söimme kerhojen aikana yhdessä välipalaa, jotta kaikki jaksaisivat työskennellä koko iltapäivän. Välipalat toimitettiin Haavikon keittiöstä.

5.2.1 Kerho alkaa

Ensimmäisen kerran kokoonnuimme haavikkolaisten kanssa 27. maaliskuuta. Tavoitteenamme oli selvittää haavikkolaisille, mitä kerhoissa tehdään ja millainen tapahtuma Harrastetori on. Toinen tavoitteemme oli saada kerholaisilta alustavia ideoita Harrastetorin toteutukseen. Pyrkimyksenämme oli luoda heti alusta alkaen hyvä ilmapiiri ja ryhmähenki, koska se oli tärkeää yhteisöllisyyden muodostamiseksi ja voimaantumisen mahdollistamiseksi (Siitonen 1999: 145; Vesikansa 2002: 25-26).

Aloitimme kerhon esittelemällä itsemme toisillemme. Kerroimme Harrastetorista ja kerhotoiminnan tarkoituksesta. Selvitimme opiskelijoille, että he itse toimivat ohjaajina tapahtumassa meidän kanssamme. Tavoitteenamme oli, että oma toimintamme Harras-

tetorissa rakentuu kerholaisten ideoista. Tämä tuki tavoitettamme haavikkolaisten voimaantumista, koska osallistuminen suunnitteluun edistää voimaantumista (Räsänen 2006: 81). Pohjustaaksemme ideointia pyysimme kaikkia kertomaan omista harrastuksistaan ja vapaa-ajan vietostaan.

Pyysimme kerholaisilta ehdotuksia oman toimintamme sisällöksi. Kaikki osallistuivat ideointiin ja keskusteluun, mutta ujoimpia ja hiljaisimpia täytyi kannustaa kertomaan ajatuksistaan. Ideoita tuli valtava määrä. Niiden pohjalta olisi voinut järjestää kokonaisen tapahtuman. Kirjoitimme kaikki ideat taululle ja piirsimme niistä kuvat havainnollistamisen helpottamiseksi, sillä kaikki eivät olleet lukutaitoisia. Havainnollistaminen hyödytti myös lukutaitoisia opiskelijoita, sillä kuvallinen ilmaisu auttaa muun muassa hahmottamaan kokonaisuuksia ja helpottaa muistamista (Vuorinen 1993: 150). Ehdotuksina tuli muun muassa keihäänheitto, karaoke, saippuakuplien puhallus, ensiapu, miekkailu, juoksurata pienille, keilaus, tanssi, saappaanheitto ja aasinhäntä.

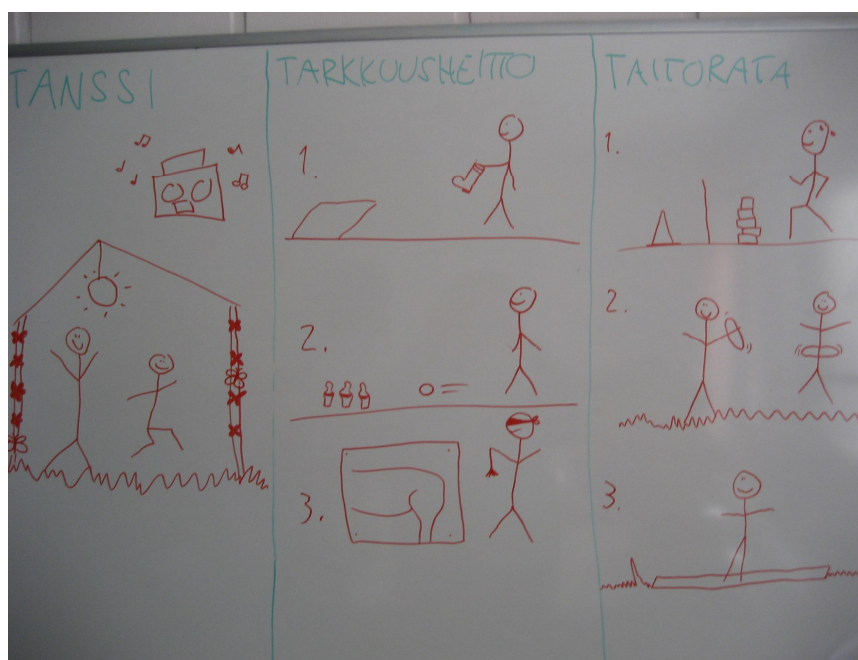
Kerättyämme kaikki ideat taululle keskustelimme, mitkä niistä olisi mahdollista toteuttaa. Hylkäsimme yhdessä muutamia ideoita, jotka eivät olisi olleet turvallisia tai muuten toteuttamiskelpoisia. Kerholaiset totesivat itsekkin joidenkin ehdotusten olevan vaarallisia toteuttaa suuressa väkijoukossa. Haavikkolaiset tiedostivat myös, että tapahtumaan tulee eri-ikäisiä ihmisiä ja he halusivat huomioida erityisesti lapset keksimällä heille sopivaa ohjelmaa. Kerhon lopuksi jokainen opiskelija sai kertoa, mistä ideasta oli kiinnostunut eniten. Koska kaikkia ideoita ei voinut toteuttaa, oli tärkeää, että haavikkolaiset saivat itse valita, mitkä ideoista olisivat mielenkiintoisimpia toteuttaa.

5.2.2 Toiminta tarkentuu

Ennen toista kerhokertaa kävimme läpi ensimmäisessä kokoontumisessa tulleita ideoita ja mietimme, mitkä niistä voisimme toteuttaa tapahtumassa. Tarkastellessamme kerholaisten omia toiveita huomasimme, että niistä pystyisi muodostamaan kolme erilaista toimintapistettä, joissa jokaisessa on oma aiheensa. Yhdessä toimintapisteessä olisi tanssia, toisessa tarkkuuslajeja (saappaanheitto, keilaus ja aasinhäntä) ja kolmannessa taitorata (hulavanteet, tasapainoilu ja pujottelu). Päätimme, että jokainen meistä vastaisi yhdestä toimintapisteestä. Pohdimme myös, kuinka monta opiskelijaa kuhunkin toimintapisteeseen tarvittaisiin. Tanssiin tarvittaisiin kaksi opiskelijaa, tarkkuuslajeihin kuusi ja taitorataan kolme. Päätimme esitellä idean toimintakokonaisuudesta kerholaisille toi-

sella kerhokerralla ja jatkaa ideointia yhdessä. Kävimme myös tutustumassa Leikkipuisto Maunulan alueeseen ja sopimassa toimintamme sijoittumisesta. Samalla saimme luvan käyttää leikkipuistosta löytyviä välineitä toiminnassamme.

Toisen kerhokerran tavoitteena oli sopia opiskelijoiden kanssa oman toimintamme sisältö tapahtumassa. Lisäksi tavoitteena oli, että kerholaiset valitsevat, missä toimintapisteessä haluavat olla. Kerhon aluksi kertasimme viime kerhokerran tapahtumat muistin virkistämiseksi, koska kehitysvammaisilla esiintyy heikkouksia asioiden mieleenpalauttamisessa (Ikonen 1998: 102). Esittelimme ideamme toimintakokonaisuudesta havainnollistamalla sitä piirtämällä ja kirjoittamalla (kuvio 1). Haavikkolaiset pitivät toimintakokonaisuudesta ja keksivät hyviä ideoita sen toteutukseen. Tanssiin tuli ehdotuksia tanssipaikan koristeista kuten diskopallosta, kukista ja linnuista. Saappaanheittoa varten ideoimme erilaisia heittomaaleja, koska turvallisuussyistä emme halunneet tehdä siitä pituusheittokilpailua. Taitorataa varten ideoimme alustavasti, miten pujottelun ja tasapainoilun voisi toteuttaa. Lopuksi jokainen sai valita vuorollaan mitä tekee tapahtumassa. Vapaus valita oma tehtävänsä lisää yksilön voimavaroja, osoittaa vastuun antamista ja lisää sitoutumista toimintaan (Siitonen 1999: 119, 141). Painotimme, että valinta on pysyvä, joten sitä kannattaa miettiä kunnolla. Jokainen löysi mieleisensä tehtävän tapahtumaan ja valinnat sujuivat riidoitta. Päätimme jättää hulavanteiden pyörittämisen pois taitoradasta, koska siihen ei löytynyt ohjaajia.

KUVIO 1. Toiminnan havainnollistamista piirroksin.

5.2.3 Tutustuminen leikkipuistoon

Kolmannen kerhon tavoitteena oli mennä yhdessä Leikkipuisto Maunulaan tutustumaan tapahtumapaikkaan. Tarkoituksena oli, että kerholaiset saisivat selkeän käsityksen alueesta, jossa toiminta tulee tapahtumaan ja mihin meidän toimintamme sijoittuu. Tavoitteena oli myös harjoitella yhdessä niitä lajeja, joihin oli jo välineitä valmiina. Konkreettinen ja moneen aistiin perustuva opettelu helpottaa asioiden muistamista (Vuorinen 1993: 47). Ennen puistoon lähtöä kertasimme taas taululle piirtämällä ja kirjoittamalla opiskelijoiden tehtävät Harrastetorissa. Opiskelijat muistivat hyvin omat tehtävänsä. Lisäksi mietimme, miten tapahtumaan osallistuvia voi kannustaa, kun he tulevat meidän toimintapisteisiimme.

Tämän jälkeen lähdimme tutustumaan leikkipuistoon, joka sijaitsee lähellä Haavikkoa. Puistossa tutustuimme katokseen, johon tanssin toteutus oli suunniteltu ja harjoittelimme yhdessä keilausta ja saappaanheittoa. Samalla harjoittelimme toisten kannustamista. Opiskelijat kannustivat toisiaan iloisesti ja spontaanisti, mikä vahvisti ryhmähenkeä. Melkein kaikki kerholaiset kokeilivat molempia lajeja. Tärkeintä oli, että keilauksesta ja saappaanheitosta vastaavat opiskelijat kokeilivat lajin ohjaamista, jotta he saivat harjoitusta oman tehtävänsä suorittamiseen. Suunnittelimme yhdessä, mihin sijoitamme aasinhännän toteutuspaikan. Meillä ei ollut vielä asiaa valmiina, mutta harjoittelimme silti ohjaustapaa. Katsoimme myös taitoradan paikan, mutta emme ehtineet rakentaa ja harjoitella sitä. Leikkipuiston vastaava ohjaaja kävi esittelemässä itsensä opiskelijoille ja keskusteli heidän kanssaan.

Puistokäynnin aikana eräs kerholaisista innostui roikkumaan tanssikatoksen rakenteissa. Kieltäessämme häntä roikkumasta hän loukkaantui ja poistui ryhmästä. Yksi meistä meni hänen peräänsä selvittämään asiaa. Keskustelun jälkeen opiskelija palasikin takaisin ryhmään, mutta hän oli edelleen huonotuulinen. Puistoon tutustumisen loppuvaiheessa opiskelija poistui jälleen muiden luota. Yksi meistä keskusteli uudestaan hänen kanssaan käyttäytymisestä ja sitoutumisesta toimintaan. Meille selvisi, että hänellä oli ollut aiemmin päivällä riitaa opiskelutovereiden kanssa, mikä mahdollisesti vaikutti hänen käyttäytymiseensä puistossa. Muutamilla muillakin opiskelijoilla keskittyminen herpaantui lopussa. Totesimme, että meidän olisi pitänyt etukäteen käydä läpi opiskelijoiden kanssa kuinka puistossa käyttäydytään. Silloin olisimme saattaneet välttyä risti-riitatilanteilta. Luotimme liikaa siihen, että opiskelijat osaavat käyttäytyä hyvin, koska

he opiskelunsa vuoksi liikkuvat paljon koulun ulkopuolella. Ymmärsimme, että ennen Harrastetoria meidän on kunnolla keskusteltava opiskelijoiden kanssa käyttäytymistavoista, jotta toimintamme tapahtumassa onnistuisi.

5.2.4 Tarvikkeiden askartelu

Neljännän kerhokerran tavoitteena oli tehdä koristeita tanssipaikalle sekä valmistaa aasia häntä. Tavoitteena oli, että opiskelijat saavat käyttää omaa luovuuttaan askartelussa. Olimme etukäteen hankkineet materiaaleja ja välineitä askartelua varten. Osan tarvikkeista saimme Haavikosta. Tarkoituksena oli jakaa ryhmä kahteen eri tilaan, jotta kaikilla olisi tilaa työskennellä. Opiskelijat saivat itse valita, mitä haluavat tehdä. Esittelimme opiskelijoille askarteluvaihtoehtot, jotka olivat muodostuneet opiskelijoiden ideoista. Kävimme vaihtoehtot läpi piirtämällä ne taululle ja näyttämällä niihin käytettäviä materiaaleja. Yhtenä vaihtoehtona oli osallistua aasin valmistukseen (kuvio 2). Toisena vaihtoehtona oli osallistua diskopallon tekemiseen ja kolmantena vaihtoehtona oli askarrella muita koristeita tanssipaikalle. Opiskelijoiden askarteluvalinnat sujuivat helposti ja kaikki löysivät mieleistään tekemistä.

KUVIO 2. Kerholaisia maalaamassa aasia.

Aasia askartelevat olivat yhdessä tilassa ja muut askartelut tehtiin viereisessä luokassa. Yksi opiskelijoista piirsi aasin takapuolen ja pään ääriviivat. Aluksi hänen oli vaikea hahmottaa, kuinka suuri aasista pitäisi tulla, mutta muiden neuvoessa ja ohjatessa piir-

täminen alkoi sujua. Tämän jälkeen piirtäjä ja toinen opiskelija maalasivat aasin yhdessä. Kolmas opiskelija letitti taidokkaasti hännän valitsemistaan erivärisistä langoista. Diskopallon valmistajat repivät paloja foliosta ja liimasivat niitä puhalletun ilmapallon päälle sekä lajittelivat erivärisiä paljetteja (kuvio 3). Folion liimaamisessa opiskelijat tarvitsivat apua, jotta kaikki palaset eivät olisi menneet päällekkäin vaan peittäisivät pinnan tasaisesti. Tämä vei niin paljon aikaa, että diskopalloa ei ehditty koristella palje-tein. Koristeiden askartelijat tekivät kukkia, lintuja ja lehtiä kartongista. Meillä oli valmiita malleja, joita kaikki halusivat käyttää piirtämisen apuna. Koristeiden leikkaaminen sujui opiskelijoilta pääosin itsenäisesti, mutta muutaman kerran he pyysivät apua hankaliin kohtiin. Leikatut kuviot koristeltiin silkki- ja kreppipapereilla. Opiskelijat nauttivat askartelusta ja esittelivät kerhon lopussa yleisinä omia tuotoksiaan kaikille.

KUVIO 3. Diskopallon askartelua.

5.2.5 Kenraaliharjoitus

Viimeisellä kerhokerralla ennen Harrastetoria tavoitteenamme oli harjoitella toimintapisteiden tehtäviä ryhmittäin leikkipuistossa. Toisena tavoitteena oli keskustella opiskelijoiden kanssa käyttäytymisestä ja säännöistä tapahtumassa. Tarkoituksena oli, että nämä tulisivat mahdollisimman paljon opiskelijoilta itseltään. Korostaisimme opiskelijoiden aikuisuutta ja työntekijän roolia tapahtumassa. Kerhon suunnitelma muuttui, koska alkoi sataa räntää ja rakeita. Emme päässeet lähtemään puistoon, joten päätimme harjoitella Haavikon tiloissa. Kerhon aluksi keskustelimme yhdessä käyttäytymisestä

tapahtumassa. Kysyimme opiskelijoiden mielteitä hyvästä ja aikuismaisesta käytöksestä. Meidän piti alustaa aihetta, mutta opiskelijat tiesivät itsekin, kuinka tulee käyttäytyä. Keskustelimme myös miten ristiriitatilanteissa tulee toimia ja korostimme, että meiltä voi pyytää apua ongelmatilanteissa. Kerroimme opiskelijoille, että he saavat tapahtumassa ilmaiset letut, koska he ovat siellä työntekijöinä. Opiskelijat ilahtuivat asiasta ja huomasimme, että herkkujen lisäksi työntekijän rooliin pääseminen merkitsi heille paljon. Eräs opiskelijoista totesikin: ”Ihana päästä työntekijäksi. Yleensä oon ite vaan mukana osallistumassa ohjattavana”.

Keskustelun jälkeen jakaannuimme kolmeen ryhmään toimintapisteiden mukaan. Jokaisella ryhmällä oli käytössään luokka harjoittelua varten. Tarkkuuslajiryhmä kävi läpi saappaanheittoa ja keilausta piirtämällä kuvia taululle ja keskustelemalla ohjauksen eri vaiheista. Ryhmä harjoitteli tarkkuuslajeja ja niiden ohjaamista myös käytännössä. Keilauksen ja saappaanheiton harjoittelussa täytyi käyttää luovuutta välineiden puuttuessa. Aasinhäntää oli helpompi harjoitella, koska aasi häntineen oli käytettävissä. Sen harjoittelussa oli tärkeää käydä läpi suuntia, joiden avulla osallistujaa voi ohjata aasia kohti. Kaikkien lajien ohessa harjoiteltiin kannustamista. Tanssiryhmä kuunteli opiskelijoiden mukanaan tuomaa musiikkia ja mietti samalla tanssiaskeleita ja -liikkeitä. He kokeilivat erilaisia tanssityylejä, yksintanssia ja paritansseja. Opiskelijoiden tuoma musiikki oli lähinnä popmusiikkia, joten ohjaaja lauloi valssia ja jenkkää, jotta myös perinteisiä paritansseja päästiin harjoittelemaan. Ryhmässä keskusteltiin osallistujien houkuttelemisesta ja innostamisesta tanssimiseen Harrastetorissa. Lopuksi opiskelijat valitsivat minkälaista musiikkia tapahtumassa tarvitaan.

Taitoratoryhmä suunnitteli taitoradan eri osioiden toteutusta ja siihen käytettäviä tarvikkeita. Apuna käytettiin piirtämistä. Opiskelijat olivat hyvin suunnittelussa mukana, vaikka se olikin vaikeaa ilman tapahtumassa käytettäviä välineitä. Vaikka ideoita toteutuksesta oli runsaasti, rataa ei päästy vieläkään rakentamaan ja kokeilemaan käytännössä. Radan tarkkaa toteutustapaa ei edelleenkään oltu päätetty. Ryhmä keskusteli kuitenkin rataa suorittavien rohkaisemisesta ja kannustamisesta sekä opiskelijoiden tehtävistä. Ryhmälle jäi vielä ylimääräistä aikaa ennen kerhon loppumista, joten sen jäsenet menivät tanssimaan tanssiryhmäläisten kanssa. Tällöin tanssiryhmäläisetkin pääsivät harjoittelemaan ohjaamista ja rohkaisemista käytännössä.

5.3 Yhteenvetoa kerhoista

Kaikki opiskelijat eivät päässeet paikalle jokaiselle kerhokerralle. Se ei kuitenkaan haitannut ratkaisevasti toimintaa, koska kertosimme kerhojen alussa edellisen kerran tapahtumat. Kaikki opiskelijat olivat ajan tasalla kerhon etenemisestä ja saivat vaikuttaa päätöksiin tasavertaisesti poissaoloista huolimatta. Jokainen sai kertoa ideansa ja valita omat tehtävänsä. Huomioimme jokaisen opiskelijan yksilöllisesti, jotta opiskelijat pystyivät kokemaan olevansa arvokkaita ryhmän jäseniä. Onneksi viimeisellä kerhokerralla kaikki opiskelijat olivat paikalla, koska näin opiskelijoilla oli tehtävänsä tuoreessa muistissa Harrastetorissa. Ilmapiiri kerhoissa oli pääosin viihtyisä, vapautunut ja mukava. Joillain kerhokerroilla opiskelijat olivat väsyneitä ja ärtyneitä, mikä vaikutti ilmapiiriin. Opiskelijoiden välillä oli ajoittain käskyttämistä ja meidän piti puuttua siihen. Yleensä opiskelijat olivat iloisia ja innostuneita ja ryhmässä juteltiin paljon.

6 HARRASTETORIPÄIVÄ

Harrastetoriapäivänä 4. toukokuuta paikalla oli kymmenen opiskelijaa, koska yksi opiskelijoista oli sairaana. Ennen tapahtumaa vietimme kaikki yhdessä aikaa Haavikossa. Kerholaiset saivat itse päättää, mitä tekevät. Olimme järjestäneet kahteen huoneeseen erilaista toimintaa, johon sai halutessaan osallistua. Yhdessä huoneessa oli patjat lattialla ja taustalla rauhallista musiikkia rentoutumista varten. Toisessa huoneessa sai piirtää ja koristella diskopalloa paljeteilla sekä kuunnella tapahtumaa varten varattua musiikkia. Päälystimmme aasin osat kontaktimuovilla, koska sää oli epävakainen. Tunnelma oli vilkas, innostunut ja jännittynyt. Kaikki olivat hyväntuulisia ja keskustelivat paljon keskenään. Kokosimme tapahtumaan tarvittavat tavarat valmiiksi, jotta puistoon lähtö sujuisi jouhevasti. Ennen lähtöä söimme välipalan, jotta jaksaisimme työskennellä Harrastetorissa. Yhden opiskelijan vanhempi tuli meidän mukaamme opiskelijan terveydentilan vuoksi. Vanhemman tulo mukaamme oli opiskelijoista mukavaa ja hän itsekin oli innoissaan ja vitsaili opiskelijoiden kanssa. Lähdimme yhdessä leikkipuistoon.

6.1 Toimintapisteiden rakentaminen

Saavuimme puistoon Haavikon opiskelijoiden kanssa hyvissä ajoin ennen tapahtuman alkamista ja jakaannuimme ryhmittäin rakentamaan ja valmistelemaan toimintapistei-

tämme. Taitoradan rakentajat menivät aluksi leikkipuiston varastoon etsimään radan rakennukseen sopivia välineitä. Taitoradan lopullinen muoto määräytyi vasta tässä vaiheessa, koska sitä ei päästy rakentamaan viimeisellä kerhokerralla. Yhdeksi radan osaksi oli suunniteltu pujottelua. Varastosta löytyi tarkoitusta varten erivärisiä muovikartioita ja koska siellä oli myös pehmeitä jalkapalloja, päätimme lisätä pujotteluun jalkapallon kuljetuksen. Aiemmin hylätty idea käyttää hulavanteita radan osana päätettiin kuitenkin toteuttaa laittamalla ne maahan hyppimistä varten pujottelun jatkoksi. Radan viimeiseksi osaksi rakennettiin suunniteltu tasapainoilu. Siihen käytettiin tiilen muotoisia, erivärisiä puupalikoita.

Kaikki kolme opiskelijaa osallistuivat rakentamiseen. Radan rakentaminen oli haastava tehtävä, sillä opiskelijoiden oli hankala hahmottaa rataa mielessään. He tarvitsivat rakentamisessa aika paljon apua ja kannustusta, mutta rata muodostui kuitenkin melko nopeasti. Radan valmistuttua testasimme sitä ja kävimme läpi, mitä kussakin kohdassa pitää tehdä, jotta opiskelijat osaisivat ohjata radan suorittajia. Pyysimme myös muutamia paikalla olleita lapsia kokeilemaan rataa, jotta näimme, onko se sopivan haastava, mutta ei liian vaikea. Jokaisella opiskelijalla oli ohjattavanaan yksi radan osioista. He kokeilivat ohjausta, kun lapset olivat testaamassa rataa. Opiskelijat ujestelivat ohjaamista ja tarvitsivat siihen paljon rohkaisua. Testauksen perusteella totesimme radan olevan toimiva.

Tarkkuuslajien rakentamiseen osallistui viisi opiskelijaa. Saimme leikkipuistosta käyttöömmme erikokoisia saappaita, keiloja, palloja ja muita tarvittavia välineitä. Rakensimme saappaanheittoon puujaloista kehikon, johon saapas tulisi heittää (kuvio 4) ja laitoimme heittopaikan merkkiviivaksi narun. Kaksi opiskelijoista rakensi keilaradan itsenäisesti yhteistyönä. He käyttivät upeasti omaa luovuuttaan radan rakentamisessa merkkäamalla sen ääriviivat hyppynaruilla, mikä oli tärkeää radan selkeyden vuoksi. Aasinhääntää ohjaavat opiskelijat laittoivat aasin paikalleen. Heitä auttoi Yhdessä-hankkeeseen työelämäharjoitteluaan suorittava opiskelija. Testasimme yhdessä kaikki lajit, jotta heitotomatkat olisivat sopivan pitkiä ja ohjaaminen onnistuisi tapahtuman alkaessa. Ohjaamisen harjoittelu sujui hyvin ja opiskelijat olivat innoissaan päästessään työskentelemään.

KUVIO 4. Haavikon opiskelija rakentamassa saappaanheiton kehikkoa.

Tanssipaikan koristeluun osallistui kaksi opiskelijaa. Tanssipaiikkana oli puinen avokatos. Opiskelijat päättivät itse, miten se koristellaan. He tarvitsivat apua lähinnä koristeiden kiinnittämisessä hankaliin paikkoihin. Diskopallo oli hieman kutistunut, mutta kuitenkin käyttökelpoinen. Se kiinnitettiin kattoon opiskelijoiden valitsemaan kohtaan. Opiskelijat keksivät kietoa valitsemiaan erivärisiä kreppipapereita katoksen pylväisiin ja kaiteisiin (kuvio 5). Aiemmin tehdyt kukat, linnut ja lehdet kiinnitettiin eri puolille katosta. Näiden koristeiden laittamiseen osallistui myös muita kerholaisia, jotka olivat saaneet omat rakennustyönsä päätökseen. Yksi heistä totesi: ”Koristeita pitää laittaa myös katoksen ulkoseinille, jotta se on kaunis tanssiin tuleville”. Mukana ollut opiskelijan vanhempi osallistui myös koristeiden laittamiseen.

KUVIO 5. Tanssikatoksen koristelua.

6.2 Harrastetorin kokonaisuus

Harrastetorissa ohjelmaa järjestivät meidän ja Maunulatiimin lisäksi Helsingin Paini-Miehet, Huumeitta ry ja Maunulan naisvoimistelijat. Maunulan Nuorisotalo toi paikalle trampoliinin, joka oli erittäin suosittu lasten keskuudessa. Helsingin Paini-Miehet järjestivät lapsille molskilla painia, joka oli myös hyvin suosittua. Huumeitta ry piti minigolfia. Maunulan naisvoimistelijoiden lapsiryhmä esitti kilpailuohjelmansa näytöksenä, joka keräsi paljon yleisöä. Oulunkylän seurakunnalla, Pohjoisella Kloorilla ja OSSY:llä oli omat esitepöytänsä. Tapahtuman yhteydessä oli myös mahdollista ilmoittautua OSSY:n Kesäakatemian kursseille. Paikalla oli partion edustaja Helsingin Metsänpöykien lippukunnasta.

Maunulan Marttojen lumppukeräys oli menestys, leikkipuiston varastotilat olivat tulvil- laan vaatekassia. Martat pitivät tapahtumassa myös buffettia. Pohjoinen Kloori järjesti makkaroita ja nakkeja paistettaviksi. Maunulan ala-asteen kuraattori vastasi niiden pais- tamisesta. Palvelukeskus Saunabaari ei pystynyt järjestämään letunpaistoa sairastumis- ten vuoksi. Haavikon opiskelijat saivat lettujen sijaan ilmaiset nakit. Mummo- futis ja somaliäitien järjestämä koripallo peruuntuivat ja sateisen sään aiheuttaman liukkauden vuoksi sählyä ei voitu pelata. Tapahtumaan osallistui arviomme mukaan noin 100 ih- mistä.

6.3 Toimintapisteillä tapahtuu

Tapahtuman alkaessa kello 16.00 satoi vettä ja alku oli vaisu. Pidimme aluksi sadetta, koska paikalla ei ollut juurikaan ihmisiä. Väkeä saapui paikalle vähitellen ja tapahtuma alkoi käynnistyä, jolloin saimme aloitettua oman toimintamme. Sää pysyi koko tapahtuman ajan kuitenkin hyvin epävakaisena ja suurimman osan ajasta satoi vettä. Aurinko näyttäytyi muutaman kerran, mutta muuten oli pilvistä. Huonosta säästä huolimatta opiskelijat olivat positiivisella mielellä ja halusivat olla ohjaamassa toimintapisteitään.

6.3.1 Taitorata

Yksi haavikkolaisista ujusteli aluksi ohjaamista, käänsi selkensä lapsille eikä uskaltanut sanoa heille mitään. Taitoradasta vastaava ohjaaja kannusti häntä ja muita opiskelijoita sekä ohjeisti, että rataa voi ohjata myös näyttämällä itse mallia. Pikkuhiljaa kaikki opiskelijat saivat lisää itseluottamusta ja rohkaistuivat ohjaamaan sekä kannustamaan lapsia enemmän. Myös kaikista ujoin opiskelija voitti itsensä ja onnistui hyvin ohjaamisessa. Alusta asti lapset olivat kiinnostuneita taitoradasta ja suorittivat radan jopa vesisateessa (kuvio 6 ja 7). Monet lapsista suorittivat radan todella monta kertaa peräkkäin, sateesta piittaamatta. Lasten välillä syntyi pientä hyvähenkistä kilpailua radan suorittamisesta. Etenkin pojat olivat kiinnostuneita rataa kuuluvista jalkapalloista ja jouduimme hakemaan niitä välillä vähän kauempaakin lasten innostuttua leikkimään niillä.

KUVIO 6. Vauhtia taitoradalla.

Välillä kävimme pitämässä sadetta opiskelijoiden kanssa, mutta palasimme radalle aina kun sinne meni lapsia. Apuna taitoradalla oli partion edustaja, joka kannusti sekä Haavikon opiskelijoita että rataa suorittavia lapsia. Huonosta säästä huolimatta haavikkolaiset jaksoivat hoitaa omat tehtävänsä hyvin. Yksi opiskelijoista toimi taitoradalla hyvin, vaikka hän kävikin välillä kiertelemässä tapahtuma-alueella. Alussa ujostellut opiskelija kävi välillä sisällä lämmittelemässä. Kolmas opiskelija puolestaan jaksoi hoitaa oman tehtävänsä hyvin motivoituneesti koko tapahtuman ajan.

KUVIO 7. Tasapainoilua taitoradalla.

6.3.2 Tarkkuuslajit

Saappaanheiton, keilauksen ja aasinhännän ohjaukset sujuivat opiskelijoilta onnistuneesti. Varsinkin aasinhännän ja keilauksen ohjaaminen sujui opiskelijoilta itsenäisesti. Yksi saappaanheitosta vastuussa ollut opiskelija tarvitsi hieman kannustusta, mutta hänkin ohjasi toimintaa mielellään. Toinen saappaanheitosta vastuussa ollut opiskelija oli poissa Harrastetorista. Se ei kuitenkaan vaikuttanut saappaanheiton toteuttamiseen, koska keilauksen ohjaajat avustivat mielellään saappaanheiton ohjausta tarvittaessa. He suoriutuivat ohjaamisesta itsenäisesti, vaikka saappaanheitto ei ollutkaan heidän päätehtävänsä tapahtumassa. Opiskelijat jaksoivat ohjata toimintapisteitään ja pitivät taukoa lähinnä silloin, kun satoi. Sateen aikana menimme tanssipaikalle tanssimaan.

Tarkkuuslajeihin osallistui pääosin lapsia, mutta saappaanheittoon osallistui myös aikuisia. Lapset tuntuivat pitävän kaikista tarkkuuslajeista ja moni heistä kävi lajeissa useita kertoja (kuvio 8). Keilauksessa ja saappaanheitossa huomioimme lapset antamalla heille mahdollisuuden heittää lähempää ja käyttää pienempää saapasta, jotta hekin saisivat onnistumisen kokemuksia. Aasinhäntä oli lasten mieleen ja he nauraa kihersivät osallistuessaan siihen, vesisateessakin. Opiskelijat kannustivat lajeihin osallistuneita, muutamia opiskelijoista olivat hyvin innokkaita kannustamaan taputuksin, kehumalla osallistuneita sanomalla muun muassa ”hyvä!”, ”hienoa!” ja ”monta kaatui!”.

KUVIO 8. Keilauksen tyylinäyte.

6.3.3 Tanssi

Tapahtuman alkaessa satoi ja ihmiset hakeutuivat tanssikatokseen sateen suojaan kuitenkin osallistumatta ohjelmaan. Alussa tämä latisti tunnelmaa ja opiskelijoita alkoi ujustuttaa ohjaaminen. Sateen tauottua ihmiset poistuivat katoksesta. Ne, jotka jäivät paikalle, olivat kiinnostuneet tanssimisesta ja opiskelijat pääsivät toteuttamaan ohjaamista. Soitimme diskomusiikkia, latinalaista musiikkia ja perinteisiä lavatansseja. Tyylin vaihtuessa opiskelijat toimivat aluksi malleina ja opettivat askelia tansseihin. Tämän jälkeen he tanssivat pareina halukkaiden kanssa. Pidimme tauon Naisvoimistelijoiden esityksen aikana, koska he lainasivat meidän CD-soitintamme. Osallistuminen tanssiin oli pienimuotoista. Opiskelijat saivat kuitenkin houkutelua ihmisiä mukaan omalla aktiivisuudellaan ja innostuksellaan (kuvio 9). Erityisesti miehet uskaltautuivat kokeilemaan. Tanssi keskeytyi välillä ihmisten tullessa pitämään sadetta. Tämä vaikutti opiske-

lijoiden motivaatioon, joka laski aina tällaisella hetkellä. Kaiken kaikkiaan opiskelijat olivat energisiä ja yritteliäitä.

KUVIO 9. Väkeä tanssipaikalla.

6.4 Tapahtuman lopetus

Harrastetorin oli tarkoitus loppua kello 19.00, mutta se lopetettiin kello 18.30, koska silloin sade yltyi kovaksi. Siinä vaiheessa suurin osa tapahtuman järjestäjistä oli jo lopettanut toimintansa. Me olimme viimeisten joukossa. Haavikon opiskelijoista neljä oli lähtenyt aiemmin, mutta kuusi opiskelijaa oli loppuun asti. Heitä oli vaikea saada lähtemään kotiin, vaikka vettä satoi kaatamalla. Päätimme toimintamme Harrastetoris-
 ta tanssimalla kaikki yhdessä ja siinä hyvä yhteishenki korostui (kuvio 10). Muutama opiskelija halusi vielä jäädä siivoamaan välineitä ja koristeita kanssamme. Harrastetoris-
 ta jäi vahvasti mieleen opiskelijoiden hymyilevät kasvot ja positiivinen asenne. Sade ei lannistanut heidän mieltään. Haavikkolaiset jaksoivat ohjata toimintaa kiitettävästi. Tapahtuman loppuessa kiitimme opiskelijoita heidän vahvasta sitoutumisestaan. Yksi heistä puolestaan totesi meille ”Kiitos, ootte ihania ku ootte jaksanu järjestää tän”.

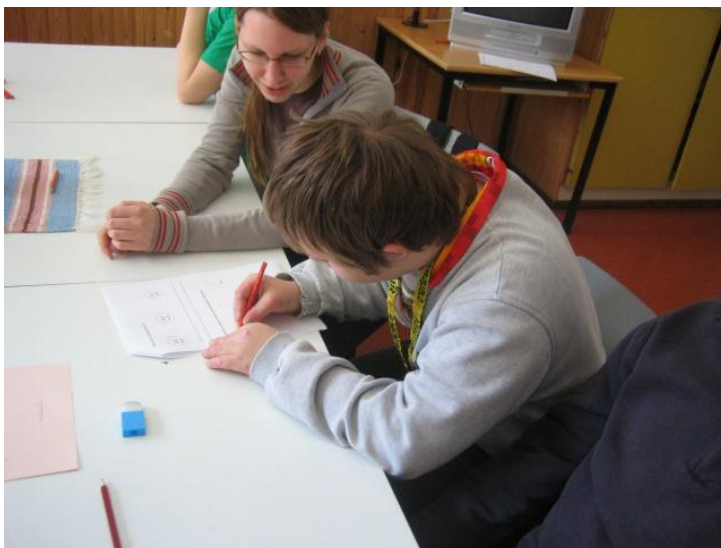

KUVIO 10. Yhteistanssin riemua.

6.5 Kerhon päättäjäiset

Pidimme kerholaisten kanssa yhteisen päättäjäisjuhlan 10. toukokuuta, jotta toiminta sai selkeän päätöksen. Päättäjäiset pidettiin Haavikossa opiskelijoiden koulupäivän aikana. Kaikki kerholaiset olivat paikalla. Halusimme kiittää heitä vahvasta sitoutumisesta kerhotoimintaan ja juhlistaa Harrastetorin onnistumista. Laadimme opiskelijoille diplomit osallistumisesta toimintaan ja järjestimme pientä tarjoilua. Teimme opiskelijoille päättäjäisjuhlan yhteydessä mielipidekyselyn (liite 5) kerhokertojen ja tapahtuman muodostamasta kokonaisuudesta saadaksemme heidän näkökulmansa opinnäytetyömme arviointiin.

Ennen kyselyyn vastaamista kävimme kysymykset yhdessä läpi. Kysyimme siinä seuraavia asioita: ”Mitä mieltä olit kerhoista?”, ”Mitä mieltä olit harrastetoriapäivästä?”, ”Mikä oli kivointa?”, ”Miten oma tehtäväsi onnistui?” ja ”Haluaisitko osallistua uudestaan samantapaiseen toimintaan?”. Osaan kysymyksistä vastattiin rastimalla yksi kolmesta, erilaisia tunteita kuvaavista naamoista (hymyilevä, vakava ja surullinen). Tämän lisäksi oli tilaa kirjoittaa lisäajatuksia. Yhteen kysymykseen vastattiin kirjoittamalla ja yhteen rastimalla mieleinen vaihtoehto. Osa opiskelijoista kirjoitti vastauksensa itse, osa tarvitsi kirjoittamiseen sanelun mukaan kirjoittamaamme mallia ja osan vastauksista kirjoitimme opiskelijoiden sanelun mukaisesti (kuvio 11). Opiskelija, joka ei pystynyt osallistumaan Harrastetoriin, ei vastannut sitä koskeviin kysymyksiin.

KUVIO 11. Mielipidekyselyä täyttämässä.

Mielipidekyselyn jälkeen siirryimme ruokalaan juhlistamaan kerhon päätöstä. Olimme laittaneet valmiiksi samppanjalaseihin limonadia hopeatarjottimille ja kulhoihin popcornia. Jaoimme kaikille kerholaisille yksitellen diplomit (liite 6) aplodien kera. Tämän jälkeen kohotimme maljat onnistuneelle projektille. Yksi opiskelija piti meille itse kirjoittamansa puheen ja lauloi kiitoslaulun. Lopuksi hän ehdotti kolminkertaista eläköön -huutoa ja muut opiskelijat yhtyivät huutoon. Sen jälkeen nautimme pöydän antimista ja juttelimme. Tunnelma oli leppoisa ja iloinen (kuvio 12). Opiskelijat tuntuivat olevan ylpeitä saavutuksistaan ja muistelivat omia tehtäviään. Juhlatilaisuus oli yhteisen projektimme hieno päätös ja jätti hyvän mielen.

KUVIO 12. Kerholaisia nauttimassa juhlasta.

7 ARVIOINTI

Arvioimme toimintaamme suhteessa opinnäytetyömme tehtäviin sekä niille asettamiimme tavoitteisiin ja käyttämiimme teoreettisiin viitekehyksiin. Arviointimme perustuu pääosin omiin havaintoihimme, joissa olemme pyrkineet olemaan kriittisiä ja objektiivisia. Tärkeä osa arviointiamme on Haavikon opiskelijoille tekemämme mielipidekysely.

7.1 Kerhotoiminnan ja Harrastetorin arviointi

Opiskelijoille tekemämme mielipidekyselyn vastauksista ilmenee, että kerhot ja Harrastetori olivat heille pääosin positiivinen kokemus. Kysyttäessä mielipidettä kerhoista yhdeksän opiskelijaa valitsi hymynaaman ja kaksi vakavan naaman. Lisäksi opiskelijat kommentoivat muun muassa: ”aika kivaa”, ”olin hämmentynyt uudesta kerrasta”, ”se oli niin hyvä se kerho”, ”oli hauskaa, oli hyvää välipalaa, hyvät kaverit, kiva ulkoilu, kivat kerhonvetäjät, kivaa kun oli paljon porukkaa”. Pääosin opiskelijat pitivät kerhoja kivoina ja saivat niistä myönteisiä kokemuksia. Kysymykseen Harrastetoriapäivästä vastasi kymmenen opiskelijaa. Kaikki vastanneista valitsivat hymynaaman, joten opiskelijat pitivät tapahtumasta paljon. Tulkintaamme tukevat myös heidän kommenttinsa: ”ihana”, ”tosi kivaa oli vain hiukan kylmä ja huono ilma mut se ei haitannu paljonkaan”, ”se oli hauskaa, (leikkipuiston ohjaaja) oli siellä jutteli ja nauroi pyysi käymään, satoi vettä, oli huono sää mutta pärjättiin”.

Kysyttäessä, mikä oli kivointa, opiskelijat mainitsivat sekä kerhoihin että Harrastetoriin liittyviä asioita. Kivointa oli muun muassa: ”maalaus”, ”kivat kaverit”, ”välipalat ja retket ja saa osallistua”, ”tanssiminen ku oli paljon ihmisiä”, ”laitettiin narut keilaradalle, aasin hännän kokeilu kerhossa, tein piirustuksia, tanssittiin ja naurettiin paljon, olin tauolla kun satoi se oli hyvä” ja ”rakentaa saappaanheiton kehikkoa”. Kysymykseen oman tehtävän onnistumisesta kaikki kymmenen vastannutta opiskelijaa valitsivat hymynaaman. Kaikki tunsivat onnistuneensa tehtävässään. Lisäksi opiskelijat kommentoivat muun muassa seuraavaa: ”osallistuin kaikkea eka kerta vähän jännitti paljon mut kyllä se siitä paranee!”, ”onnistuin hyvin koska oli aiempaa kokemusta siitä oli kuitenkin raskas projekti!”, ”se oli helppo tehtävä ja hyvä mulle” ja ”iha hyvin saatiin paljon yleisöä vähä jännitti”. Kysymykseen kiinnostuksesta osallistua uudestaan samantapai-

seen toimintaan kuusi opiskelijaa vastasi kyllä ja viisi en. Yksi kielteisesti vastanneista lisäsi, että haluaisi osallistua, jos hänellä olisi siihen mahdollisuus.

Kerhokertojen määrä osoittautui sopivaksi, sillä saimme toteutettua suunnitellut asiat. Jos kerhokertoja olisi ollut yksi enemmän, olisimme voineet toimia löyhemmällä aikataululla. Opiskelijoiden jaksamisen ja motivaation ylläpitämisen kannalta viisi kertaa oli kuitenkin sopiva määrä. Päätäjäisjuhlan pitämisestä päätimme vasta kerhotoiminnan aikana. Halusimme selkeän päätöksen toiminnalle ja saada opiskelijoilta palautetta. Ilman päätösjuhlaa toiminnan lopetus olisi jäänyt epämääräiseksi, emmekä olisi pystyneet kiittämään opiskelijoita toiminnan onnistumisesta. Oli hyvä, että teimme mielipidekyselyn opiskelijoille, koska muuten emme pystyisi arvioimaan heidän kokemuksiinsa toiminnasta. Lisäksi pyysimme Haavikon johtajaopettajalta palautetta toiminnastamme. Hänen mielestään kerhomuotoinen toteutustapa oli opiskelijoiden kannalta hyvä, koska se loi mielekästä vapaa-ajan tekemistä. Hän piti myös toteutuksen projektimaisuudesta.

Kerholaisten määrä osoittautui hyväksi. Pystyimme ohjaamaan onnistuneesti suunniteltua suurempaa ryhmää. Muutamien opiskelijoiden poissaolo kerhoista ei haitannut toiminnan edistymistä, koska opiskelijoita oli kuitenkin aina riittävästi paikalla. Pienemässä ryhmässä poissaolot olisivat voineet vaikuttaa enemmän. Pystyimme toteuttamaan Harrastetorissa monenlaista toimintaa, koska opiskelijoita oli paljon. Vaikka Harrastetorista oli poissa yksi opiskelija, se ei haitannut toteutusta, koska toiset opiskelijat pystyivät hoitamaan hänen tehtävänsä. Harrastetorin onnistumisen edellytyksenä oli se, että olimme laatineet tarkat suunnitelmat ja tavoitteet kerhotoiminnalle. Kerhokertojen realististen tavoitteiden kautta pystyimme etenemään kohti Harrastetoria. Kerhokerroille tekemämme suunnitelmat ja valmistelut olivat pääosin riittäviä, tosin askartelun alkuvaikeudet olisimme voineet tehdä paremmin kokoamalla kaikki käytettävät materiaalit valmiiksi. Pystyimme myös muuttamaan suunnitelmiamme tarpeen vaatiessa esimerkiksi sääolosuhteiden vuoksi.

Toteutimme toimintaa inklusiivisesti ja opiskelijoiden voimaantumista mahdollistavasti. Toiminta perustui vapaaehtoisuuteen. Opiskelijat olivat aktiivisesti mukana Harrastetorin sisällön suunnittelussa. Toimintamme lähti täysin opiskelijoiden ideoista, meillä ei ollut mitään valmista kokonaisuutta mielessä kerhotoiminnan alkaessa. Koko suunnittelun ajan päätöksemme ja ratkaisumme pohjautuivat haavikkolaisten mielipiteisiin. Opiskelijoilla oli vapaus valita itselleen mieleistä tekemistä kerhoissa sekä haluamansa

tehtävä Harrastetoriin. Siten opiskelijoiden tehtävät muodostuivat heille sopiviksi ja mielekkäiksi. Oman tehtävän valinta sitoutti opiskelijoita vastuulliseen toimintaan. Siitosen (1999: 149) mukaan aidossa, vapaaehtoisesti valitussa kontekstissa saadut elämykset ja kokemukset, joihin liittyy todellinen vastuu, vapauttavat parhaiten voimavaroja ja ovat erittäin merkityksellisiä voimaantumisessa.

Ilmapiiri sekä kerhotoiminnassa että Harrastetorissa oli inklusiivinen ja voimaantumista mahdollistava, sillä se oli avoin, kannustava, hyväksyvä ja turvallinen (Ladonlahti - Naukkarinen 2001: 99; Siitonen 1999: 145). Huomioimme kaikki opiskelijat yksilöinä ja he saivat olla omia itsejään. Tasavertainen kommunikointi meidän ja opiskelijoiden välillä oli tärkeää ilmapiirin luomisen kannalta. Hyvän ilmapiirin muodostumiseen vaikuttivat myös haavikkolaisten persoonallisuudet ja positiivinen asennoituminen toimintaan.

Toimintamme Harrastetorissa oli onnistunutta. Taitorata oli osallistujien mielestä kiinnostava, sillä radalla kävi paljon lapsia sateesta huolimatta. Lapset pitivät radasta ja siinä oli sopivasti haastetta, sillä heillä riitti mielenkiintoa suorittaa rata useita kertoja. Taitoradan toteutus olisi voinut myös epäonnistua, koska sen lopullinen muoto määräytyi hyvin myöhäisessä vaiheessa. Meidän olisi pitänyt puistoon tutustumisen yhteydessä suunnitella rataa, koska silloin siihen käytettävät välineet olivat saatavilla. Tarkkuuslajit olivat myös onnistuneita. Saappaanheitto ja keilaus olivat suosituimpia, mutta myös aasinhännässä kävi osallistujia. Etenkin aasinhännässä lapsilla oli todella hauskaa. Saappaanheitto ja keilaus puolestaan houkuttelivat ihmisiä osallistumaan useita kertoja. Tanssiminen ei ollut kovin suosittua. Uskomme tämän johtuvan osittain suomalaisten pidättyväisestä luonteesta. Jos tanssipaikalla olisi ollut enemmän opiskelijoita, se olisi saattanut innostaa enemmän ihmisiä tanssimaan. Sade häytti toimintaa, koska ihmiset kerääntyivät katoksen alle seisomaan sateen ajaksi eivätkä houkutteluistamme huolimatta ryhtyneet tanssimaan. Opiskelijat saivat kuitenkin muutamia ihmisiä osallistumaan tanssiin. Meille osallistujien määrä tanssissa oli pettymys, mutta haavikkolaiset olivat tyytyväisiä jokaisesta tanssijasta.

Harjoittelun ansiosta opiskelijat osasivat hyvin omat tehtävänsä Harrastetorissa ja he hoitivat ne vastuuntuntoisesti. Toimintapisteiden yhteisohjaus haavikkolaisten kanssa onnistui, vaikka osa opiskelijoista tarvitsi rohkaisua ja ohjausta tehtävässään varsinkin tapahtuman alkuvaiheessa. Tämä korostui taitoradassa, koska sitä ei voitu harjoitella

kerhoissa. Alkujännityksen jälkeen opiskelijat pystyivät kuitenkin voittamaan ujoutensa ja ohjaamisesta tuli itsenäisempää, jolloin keskityimme kaikki tapahtumaan osallistuneiden ohjaamiseen. Haasteista selviytyminen lisää voimaantumista (Siitonen 1999: 76). Osa opiskelijoista puolestaan selviytyi hyvin itsenäisesti omasta tehtävästään heti alusta asti. Välillä jotkut opiskelijat vaikuttivat vähän väsyneiltä ja osa heistä lähti pois ennen tapahtuman loppumista. Siitä huolimatta toimintamme jatkui tapahtuman loppuun asti.

7.2 Tapahtuman kehittämisen arviointi

Kehitimme tapahtumaa oman toimintamme kautta, mutta emme tehneet suuria muutoksia koko tapahtuman osalta. Haavikkolaiset olivat Harrastetorissa aktiivisessa työntekijän roolissa, mikä teki tapahtumasta aiempaa inklusiivisemman. Edellisen vuoden tapahtumassa Haavikon opiskelijat olivat avustajan roolissa Stadian opiskelijoiden hoitaessa varsinaisen ohjaamisen (Mattila - Multamäki - Peltola 2006: 19). Meidän toimintamme ohjausvastuu jakautui tasapuolisesti meidän ja haavikkolaisten kesken. Toimintamme oli näkyvästi esillä Harrastetorissa, koska sijoitimme toimintapistemme hajalleen leikkipuiston alueelle. Haavikkolaisilla oli suuri vastuu toiminnan onnistumisesta, koska meillä oli paljon toimintaa, emmekä voineet olla monessa paikassa yhtä aikaa. Ilman haavikkolaisten vastuullisia rooleja toimintamme olisi ollut huomattavasti suppeampaa. Inklusiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tapahtumassa lisäsi myös se, että Metsäpuron asuntolan asukkaita ja Haavikon muita opiskelijoita osallistui toimintapäivään.

Toimintapistemme olivat sellaisia, että kaikki halukkaat pystyivät osallistumaan niihin. Tekemistä oli kaiken ikäisille ja vaikka osa toiminnasta oli suunnattu enemmän lapsille, myös aikuisilla oli mahdollisuus osallistua siihen. Lisäksi toiminta oli muunneltavissa osallistujien tarpeita vastaaviksi. Inklusion yhtenä periaatteena on, että toimintaympäristöä muutetaan sopivaksi jokaiselle yksilölle (Väyrynen 2001: 17). Taitoradalla muun muassa vanteet sai hyppiä myös kahdella jalalla, jos yhdellä hyppiminen oli liian vaikeaa. Tarkkuuslajeissa muutettiin heittomatkojen pituutta ja saappaista sai valita itselleen sopivan koon. Tanssipaikkaa lukuun ottamatta kaikkiin toimintapisteisiin oli esteetön pääsy ja tarvittaessa tanssia olisi voitu laajentaa katoksen ulkopuolelle.

7.3 Maunulatiimin kehittämisen arviointi

Kolmas tehtävämme oli kehittää Maunulatiimin toimintaa etsimällä siihen uusia jäseniä. Tehtävän päätavoitteeksi muotoutui kuitenkin Haavikon liittäminen Maunulatiimiin, koska se oli tärkeää tiimin inklusiivisuuden kehittymiselle. Tiimin jäseninä olivat jo melkein kaikki oleelliset alueen toimijat, joten potentiaalisia uusia jäseniä ei juuri ollut. Lähiöliikuttaja oli ennen aktiivisesti mukana Maunulatiimissa, mutta oli vähitellen jäänyt pois toiminnasta. Harrastetorikutsun kautta Lähiöliikuttaja liittyi uudestaan mukaan tiimin toimintaan. Saimme tiimiin uuden jäsenen Haavikosta ja vanhan jäsenen takaisin. Haavikon jäsenyys vahvistui, kun Maunulatiimin kokous pidettiin Haavikon tiloissa syksyllä 2007. Olisimme voineet houkutella myös Huumeitta ry:tä takaisin Maunulatiimin toimintaan, koska sekin oli jäänyt pois tiimistä. Huomasimme sen kuitenkin vasta jälkikäteen.

7.4 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Opinnäytetyömme lisäsi kehitysvammaisten tasavertaista osallisuutta Maunulan yhteisössä, mikä kehitti alueen inklusiivisuutta. Harrastetorin kautta ensisijainen hyöty kohdentui niihin Haavikon opiskelijoihin, jotka osallistuivat tapahtumaan. Opiskelijat olivat osallisina yhteisössä ja aidossa vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa. He saivat harjoitella sosiaalisia taitoja, joiden kehittyminen vaatii aitoja kokemuksia (Saloviita 1999: 12-13). Kerhotoiminnasta ja vastuullisista tehtävistä opiskelijat saivat onnistumisen kokemuksia ja opettelivat pitkäjänteistä sitoutumista. Siitosen (1999: 154) mukaan onnistumisen kokemukset ovat erittäin arvokkaita voimaantumisessa. Haavikon liittyminen Maunulatiimiin mahdollistaa tulevaisuudessa koko Haavikon yhteisön hyötymisen yhteisöllisestä toiminnasta. Maunulatiimi puolestaan sai uuden jäsenen, jolloin sen toiminta voi monipuolistua ja saada uusia näkökulmia. Kehitysvammaisten aktiivinen toiminta alueella lisää suvaitsevaisuutta (Murto 1999: 32). Tiimin toiminnan kautta hyödyt voivat levitä koko Maunulan yhteisöön.

Opinnäytetyömme kirjallinen osuus oli haastavampi kuin toiminnallinen. Toiminnassa piti huomioida monia asioita yhtä aikaa ja sen suunnittelussa sekä toteutuksessa oli paljon työtä. Toiminta oli kuitenkin konkreettista ja projektimaisuus aikatauluineen helpotti työmme edistymistä. Kirjallisen tuotoksen luominen puolestaan oli hankalaa, koska halusimme ilmaista ymmärrettävästi itsellemme selkeän toiminnan ja sen taustalla ole-

vat ajatukset. Olimme kirjoittaneet teoriaosuuden ja tehneet tarkat suunnitelmat ennen toiminnan aloittamista ja arvioimme toimintaamme yhdessä heti kerhokertojen ja Harrastetorin jälkeen. Toiminnan raportointia hankaloitti kuitenkin se, että muistiinpanomme eivät olleet tarpeeksi yksityiskohtaisia, koska kirjoitimme toiminnallisesta osuudesta vasta kesän jälkeen. Kirjoittaminen oli hitaampaa, koska jouduimme miettimään ja muistelemaan joitakin kevään tapahtumia ennen kuin pystyimme kirjoittamaan niistä luotettavasti.

Keskinäinen työnjakomme ja yhteistyömme toimi hyvin. Jaoimme tehtäviä sen mukaan, mikä oli käytännössä järkevintä. Opinnäytetyö oli todella meidän yhteinen prosessimme, jossa jokainen teki oman osuutensa. Kirjoitimme raportin yhdessä, mistä oli sekä etua että haittaa. Kirjoitustyö oli hidasta, mutta yhdessä kirjoittamalla saimme kaikkien näkemykset huomioitua raportissa sekä yhtenäisen linjan työhömmе. Yhdessä kirjoittaminen lisäsi kriittisyyttä työtämme kohtaan ja siten luotettavuutta työmme raportoinnissa.

8 POHDINTA

Toiminnallisen opinnäytetyön tekeminen oli mielekästä ja se oli hyödyllistä oman ammatillisen kehittymisemme kannalta. Yhteistyöstä Maunulatiimin kanssa saimme konkreettisia kokemuksia moniammatillisessa työryhmässä toimimisesta ja sen hyödyistä. Maunulatiimin kaltainen aktiivinen ryhmä on suuri voimavara alueellisen hyvinvoinnin edistämisessä. Työpaikkarajat ylittävä yhteistyö luo hyviä mahdollisuuksia laaja-alaiseen tiedonvaihtoon sekä ennaltaehkäisevään toimintaan. Mielestämme tiimin järjestämän tapahtuman kehittämisideoita tulee pohtia vuosittain, koska sen luonne on jokaisella kerralla erilainen teemasta riippuen. Metsäpuron asukkaat olisi tärkeä saada mukaan tapahtuman järjestämiseen ja toteuttamiseen heille sopiviin tehtäviin. Näin alueella asuvat kehitysvammaiset pääsisivät mukaan oman yhteisönsä toimintaan ja vuorovaikutukseen alueen asukkaiden kanssa, mikä puolestaan edistäisi inklusiota.

Opinnäytetyömme aloitusta helpotti edellisen opinnäytetyön tekijöiden luoma yhteistyöväylä Maunulatiimiin. Meillä oli toiminnallemme selkeät lähtökohdat, joista pystyimme kehittämään sitä haluamaamme suuntaan. Yhteistyö Maunulatiimin kanssa oli onnistunutta. Meidät otettiin hyvin vastaan ja meille annetut vastuutehtävät osoittivat

heidän luottavan meihin. Tämän vuoksi meitä harmitti, että Harrastetorissa esillä olleeseen järjestäjien listaan meidät oli laitettu Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiksi. Ymmärrämme, että kyseessä oli luultavasti inhimillinen erehdys, mutta koko kevään jatkuneen tiiviin yhteistyön jälkeen se tuntui ikävältä. Onneksi ehdimme korjata virheen ennen tapahtuman alkua.

Kerhotoiminnan ja Harrastetorin järjestäminen kehitti organisointi- ja yhteistyökykymme. Kehityimme kehitysvammaisten ohjaajina sekä opimme soveltamaan erilaisia työtapoja luovasti. Ohjaustaitomme kehittyivät kerhon edetessä. Opimme kiinnittämään huomiota puheenvuorojemme jakamiseen ja sijoittumiseemme luokassa, jotta toiminta oli selkeää. Ohjaus oli vaativampaa ja ryhmän hallittavuus vaikeampaa ollessamme ulkona, mutta tehtävajakomme auttoi meitä suoriutumaan ohjaamisesta. Jouduimme välillä antamaan myös negatiivista palautetta opiskelijoille, mikä oli haastavaa. Muutaman kerran koimme antaneemme palautetta liian jyrkästi, minkä jälkeen kiinnitimme asiaan enemmän huomiota.

Huolimatta siitä, että kehitysvammaisten osallisuus yhteiskunnassa onkin lisääntynyt, aiemmin vallinnut käytäntö eristää kehitysvammaiset yhteiskunnasta vaikuttaa edelleen ihmisten suhtautumiseen. Osalla aikuisväestöstä ei ole tietoa kehitysvammaisuudesta tai omakohtaisia kokemuksia kehitysvammaisten kanssa toimimisesta, mikä aiheuttaa ennakkoluuloja, väärinkäsityksiä tai jopa pelkoa heitä kohtaan. Kehitysvammaisten osallisuuden esteenä ei kuitenkaan aina ole yhteiskunnan asennoituminen heitä kohtaan, vaan myös läheisten suhtautuminen voi vaikuttaa kehitysvammaisen osallistumisen mahdollisuuksiin. Läheiset saattavat suhtautua heihin liian suojelevasti tai väheksyä heidän kykyjään. Erään Haavikon opiskelijan vanhempi otti meihin yhteyttä kerhojen ilmoittautumisvaiheessa ja kertoi, että opiskelija ei voi osallistua toimintaamme fyysisen kuntonsa vuoksi. Me olisimme olleet valmiita ottamaan kyseisen opiskelijan mukaan toimintaan, sillä lähtökohtanamme oli suunnitella toimintamme kaikille kerholaisille sopivaksi.

Toiminnassamme korostui haavikkolaisten positiivinen asenne, luovuus ja innostuneisuus. Mielestämme kehitysvammaisille olisi annettava enemmän mahdollisuuksia toteuttaa omia ideoitaan ja visioitaan, koska toimintamme osoitti, että heillä on niitä paljon. Yllätyimme itsekkin, kuinka paljon monipuolisia ideoita Haavikon opiskelijat keksivät lyhyessä ajassa. Huolimatta siitä, että suvaitsevaisuus erilaisia ihmisiä kohtaan on

lisääntynyt, kehitysvammaisten on vaikea saada töitä muualta kuin heille suunnatuista työ- ja toimintakeskuksista. Työpaikoilla saatetaan ajatella vain kehitysvammaisen työntekijän tarvitsemia toimintaympäristön muutoksia ja positiiviset vaikutukset jätetään taka-alalle. On valitettavaa, jos kehitysvammaisten voimavarat jäävät käyttämättä sen vuoksi, että he voivat tarvita muita enemmän tukea ja ohjausta. Sopivissa olosuhteissa kehitysvammaiset pystyvät toimimaan itsenäisesti ja heidän vahvuutensa saadaan käyttöön.

LÄHTEET

- 401 Maunulan peruspiiri 2005. Tilastokeskus. Verkkodokumentti. <http://www.hel2.fi/Tietokeskus/helsinki_alueittain_2005/401Maunula.pdf>. Luettu 18.9.2007.
- Haavikon opetussuunnitelma 2006: Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskus. Verkkodokumentti. <http://www.hel.fi/wps/portal/Sosiaalivirasto/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/fi/Sosiaalivirasto/Aikuisten+palvelut/Vammaisten+palvelut/Haavikon+opetus-+ja+aikuiskasvatuskeskus/kvm_haavikon_aikuiskasvatuskeskus_2>. Luettu 15.12.2006.
- Happonen, Heikki - Ihatsu, Markku - Ruoho, Kari 1999: Integraatiosta inklusiiviseen kouluun - utopiaa vaiko todellisuutta. Teoksessa Murto, Pentti (toim.): Yhteinen koulu kaikille - Onko inklusio tarua vai totta? Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja 2. Jyväskylä: Jyväskylän Yliopistopaino. 12-30.
- Hämäläinen, Juha 1999: Johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Kuopion yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus. Opetusjulkaisuja 1/1999. Kuopio: Kuopion yliopiston painatuskeskus.
- Ikonen, Oiva 1998: Tiedonhallinta ja -käsittely. Teoksessa Ikonen, Oiva (toim.): Kehitysvammaisten opetus. Mitä ja miten? Kehitysvammaliitto ry. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Kaukola, Jukka 2000: Kohti täyttä elämää. Tutkimus kehitysvammaisista ihmisistä oman asiansa ajajina. Kehitysvammaisten Tukiliitto ry. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Kehitysvammaliitto. Yhdessä kasvamaan - kaikille avoin koulu ja lähiyhteisö - projekti. Verkkodokumentti. <<http://www.kehitysvammaliitto.fi/inklusion>>. Luettu 20.10.2006.
- Kehitysvammaliitto ry 1995: Kehitysvammaisuus. Määrittely, luokitus ja tukijärjestelmät. Sillman, Kirsti (suom.). Helsinki: Hakapaino Oy.
- Ladonlahti, Tarja - Naukkarinen, Aimo 2001: Sitoutuminen, joustavat resurssit ja yhteistyö - välineitä kaikille yhteiseen kouluun. Teoksessa Saloviita, Timo (toim.): Inklusion haaste koululle. Oikeus yhdessä oppimiseen. Jyväskylä: PS-kustannus. 96-124.
- Lehtinen, Juha-Matti – Murto, Pentti 1997: Suvaitsevaisuudella ja erityispedagogiikalla selviytymisen matkalle. Teoksessa Ikonen, Oiva (toim.): Suvaitsevaisuus – erilaisuuteen suhtautuminen koulussa. Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä 27. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino. 102-107.

- Matikka, Leena 2002: AAMR:n kehitysvammaisuuden määritelmä 2002. Kehitysvammaliitto ry. Tutkimusyksikkö Kotu. Verkkodokumentti. Päivitetty 10.12.2002.<http://kehitysvammaliitto.fi/files/kvl/pdf/tiedostot/AAMR_mritelm_2002.pdf>. Luettu 20.3.2006.
- Mattila, Heini - Multamäki, Heidi - Peltola, Pilvi 2006: Tää on just mun juttu. Yhteisöllinen päivä Maunulassa. Opinnäytetyö. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.
- Murto, Pentti 1999: Kohti kuntouttavaa koulua. Kasvatuksellinen kuntoutus sisältyy inklusioon. Teoksessa Murto, Pentti (toim.): Yhteinen koulu kaikille - Onko inklusio tarua vai totta? Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja 2. Jyväskylä: Jyväskylän Yliopistopaino. 31-43.
- Murto, Pentti 2001: Vammaisuuden raameista osallisuuden kokemiseen. Teoksessa Saloviita, Timo (toim.): Inklusion haaste koululle. Oikeus yhdessä oppimiseen. Jyväskylä: PS-kustannus. 30-54.
- Mäki, Oiva Antti 2007: Yhteiskunnan vaatimustaso määrittää vammaisuutta. Verner, Kehitysvamma-alan verkkopalvelu. Verkkodokumentti. Päivitetty 19.4.2007.
<<http://verneri.net/yleis/tietopankki/kehitysvammaisuus/mitae-kehitysvammaisuus-on/yhteiskunnan-vaatimustaso-maeerittae-vammaisuutta.html>>. Luettu 1.5.2007.
- Nurmi, Mari 2006. Sähköposti. 10.10.2006.
- Poikonen, Pirkko 1998: Suursuo. Oulunkylän läntinen huvila-alue 1900-luvun alkupuolelta 1960-luvulle. Helsinki. Multiprint.
- Räsänen, Juhani 2006: Voimaantumisen mahdollistaminen ja ratkaisut: Yhteiskunnan, yhteisön ja yksilön valtaistaminen. Suomen työvalmennusakatemia julkaisu. Helsinki: Julkiviestintä Oy.
- Salamancan julistus erityisopetuksen periaatteista, toimintatavoista ja käytännöistä 1994. Jaana Linna. (suom.) Verkkodokumentti.
<<http://www.vane.to/salamanca.htm#SALAMANCAN%20JULISTUS>>. Luettu 16.4.2007.
- Salmikangas, Anna-Katriina 2002: Osallisuutta yhdistysten kautta. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.): Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Suomen Kuntaliitto. Helsinki: Kuntatalon paino. 90-106.
- Saloviita, Timo 1999: Kaikille avoimeen kouluun, erilaiset oppilaat tavallisella luokalla. Opetus 2000. Jyväskylä: Atena Kustannus.
- Siitonen, Juha 1999: Voimaantumisteorian perusteiden hahmottelua. Oulun opettajakoulutuslaitos. Oulun yliopisto. Verkkodokumentti.
<<http://herkules oulu.fi/isbn951425340X/isbn951425340X.pdf>>. Luettu 18.10.2006.

- UNESCO 1995: Declaration of principles on tolerance. Verkkodokumentti. <http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13175&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html>. Luettu 29.9.2006.
- UNESCO 2004a: Tolerance wins friends. Verkkodokumentti. Päivitetty 23.9.2004. <http://portal.unesco.org/shs/en/ev.php-URL_ID=3082&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html>. Luettu 29.9.2006.
- UNESCO 2004b: Tolerance leads to peace. Verkkodokumentti. Päivitetty 23.9.2004. <http://portal.unesco.org/shs/en/ev.php-URL_ID=3354&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html>. Luettu 29.9.2006.
- Vesikansa, Sari 2002: Demokratia kouluissa ja nuorisotyössä. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.): Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Suomen kuntaliitto. Helsinki: Kuntatalon paino.
- Vilkka, Hanna - Airaksinen, Tiina 2003: Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Vuorinen, Ilpo 1993: Tuhat tapaa opettaa. Menetelmäopas opettajille, kouluttajille ja ryhmän ohjaajille. Suomen morenoinstituutin julkaisusarja numero 1. Naantali: Naantalin Kirjapaino Oy.
- Väyrynen, Sai 2001: Miten opitaan elämään yhdessä? - Inklusion monet kasvot. Teoksessa Saloviita, Timo (toim.): Inklusion haaste koululle. Oikeus yhdessä oppimiseen. Opetus 2000. Jyväskylä: PS-kustannus. 12-29.
- Wahlström, Riitta 1996: Suvaitsevaisuuteen kasvattaminen. Erilaisuus on rikkautta. Juva: WSOY.
- Yhdessä – nuorten inklusiivinen toiminta Maunulan alueella 2006. Hankesuunnitelma. 28.9.2006.

HARRASTETORI

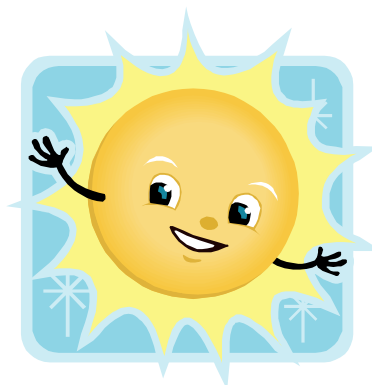
Maunulatiimi toivottaa teidät tervetulleeksi mukaan järjestämään Harrastetori-tapahtumaa. Tapahtuma järjestetään Leikkipuisto Maunulassa perjantaina 4.5.2007 klo 16.00-19.00.

Tapahtumassa esitellään harrastusmahdollisuuksia Maunulassa ja sen lähiympäristössä. Olette tervetulleita esittelemään omaa toimintaanne haluamallanne tavalla. Voitte myös järjestää tapahtumaan osallistuville toiminnallista ohjelmaa.

Tapahtumassa tulee olemaan muun muassa Maunulan Marttojen buffet, Saunabaarin lettuja, jalkapalloa, koripalloa ja sählyä. Halukkaat voivat osallistua joukkuepeleihin.

Tulkaa mukaan mainostamaan toimintaanne ja hankkimaan uusia innokkaita harrastajia!

Ilmoittakaa viimeistään pe 23.3. allekirjoittaneille sähköpostitse osallistutteko tapahtumaan. Kertokaa vastauksenne yhteydessä minkälaista toimintaa aiotte järjestää. Tarvittaessa lisätietoja allekirjoittaneilta.

Maunulatiimin puolesta

Susanna Nuija, susanna.nuija@edu.stadia.fi
Maaret Pesonen, maaret.pesonen@edu.stadia.fi
Tuula Hakkarainen, tuula.hakkarainen@edu.stadia.fi

HARRASTETORI

4.5. KLO 16-19

Leikkipuisto Maunulassa

Metsäpurontie 14-16

Tervetuloa

koko perheen iloiseen harrastustapahtumaan!

Ohjelmassa mm.

- painia
- mumhofutista
- sählyä, koripalloa
- tanssia
- minigolfia
- saappaanheittoa
- taitorata
- Marttojen lumppukeräys
- harrastustoiminnan esittelyä

Lisäksi buffet, lettuja, makkaraa

Tapahtumassa voi myös ilmoittautua OSSY:n
Kesäakatemian kursseille.

Järjestäjinä: Maunulatiimi ja Maunulan alueen järjestöjä

6.3.2007

HYVÄ OPISKELIJA JA KOTIVÄKI!

Olemme kolme sosionomiopiskelijaa Helsingin ammattikorkeakoulu Stadiasta ja teemme toiminnallista opinnäytetyötä yhteistyössä Haavikon kanssa. Opinnäytetyömme liittyy Yhdessä-hankkeeseen, jossa Haavikkokin on mukana. Osallistumme Maunulatiimin järjestämään liikunnalliseen Harrastetori- tapahtumaan, joka järjestetään Leikkipuisto Maunulassa 4.5.2007. Järjestämme yhdessä Haavikon opiskelijoiden kanssa oman toimintapisteen tapahtumaan. Esittelemme toiminnallisesti niitä harrastuksia, joita opiskelijat harrastavat tai toivoisivat harrastavansa.

Toivomme tapahtumasta kiinnostuneita Haavikon opiskelijoita mukaan suunnitteluun ja toteutukseen. Tarkoituksena on, että opiskelijat ovat mukana heti suunnittelun alkuvaiheessa, jotta he pystyvät itse vaikuttamaan tulevaan toimintaan. Tavoitteenamme on antaa opiskelijoille aktiivinen rooli tapahtuman toteuttajana. Keväällä 2006 järjestetyn vastaavan tapahtuman kokemukset osoittivat, että toiminta oli opiskelijoille mielekästä, opettavaista ja hauskaa.

Voidaksemme suunnitella ja toteuttaa tulevaa toimintaa, tarvitsemme tiedon kuinka moni opiskelijoista on halukas osallistumaan. Kaikki toiminta tulee tapahtumaan Haavikossa klo 14.00 jälkeen seuraavina päivinä:

ti 27.3 klo 14.00-15.30

ti 10.4 klo 14.00-15.30

ti 17.4 klo 14.00-15.30

ti 24.4 klo 14.00-15.30

ke 2.5 klo 14.00-15.30

Tapahtumapäivä on 4.5. klo 16-19. Menemme valmistelevaan omaa toimintaamme opiskelijoiden kanssa noin tuntia ennen tapahtuman alkamista.

Pyydämme asiasta kiinnostuneita opiskelijoita, joilla on mahdollisuus osallistua toimintaan, palauttamaan oheisen osallistumislapun Haavikkoon **viimeistään pe 16.3.** Mukaan mahtuu yhdeksän opiskelijaa.

Ystävällisin terveisin

Tuula Hakkarainen, tuula.hakkarainen@edu.stadia.fi

Maaret Pesonen, maaret.pesonen@edu.stadia.fi

Susanna Nuija, susanna.nuija@edu.stadia.fi

Osallistun tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen:

Opiskelijan nimi

Huoltajan/ohjaajan allekirjoitus

Palauta tämä osa viimeistään 16.3. Haavikkoon.

HYVÄ HARRASTETORI - KERHON KOTIVÄKI

Kerhotoimintamme liittyy opinnäytetyöhömmen ja Yhdessä-hankkeeseen, jota dokumentoidaan niin kirjallisesti kuin kuvallisesti. Kerhotoiminta sisältää suunnittelua, kuvallista ilmaisua sekä varsinaisena toimintapäivänä (4.5.2007) toiminnan esittelyä. Tulemme ottamaan näistä toiminnoista valokuvia sekä videoimaan tapahtumaa. Pyydämme täten teidän suostumusta seuraaviin kohtiin. Palauttakaa lupalappu Haavikkoon viimeistään torstaina 5.4.

LUPA KUVIEN KÄYTTÖÖN

Oppilasta _____ saa kuvata.

Hänestä otettuja kuvia saa käyttää

_____ Opinnäytetyömme raporttiin.

_____ Yhdessä - hankkeen omiin projektiraportteihin.

_____ Yhdessä - hankkeen nettisivuilla.

_____ Sosiaalialan ammatillisissa julkaisuissa kuten esim. Talentia ry:n jäsenlehden tai Kehitysvammaliiton Ketju - lehden artikkeleissa.

Helsingissä _____. 2007

Kerholaisen allekirjoitus

Huoltajan / Ohjaajan allekirjoitus

Ystävällisin terveisin,

Opinnäytetyöntekijät:

Tuula Hakkarainen

Susanna Nuija

Maaret Pesonen

MI TÄ PIDIT HARRASTETORI TAPAHTUMASTA?

Mitä mieltä olit kerhoista?

J

K

L

Mitä mieltä olit harrastetori päivästä?

J

K

L

Mikä oli kivointa?

Miten oma tehtäväsi onnistui?

J

K

L

Haluaisitko osallistua uudestaan samantapaiseen toimintaan?

☐

KYLLÄ

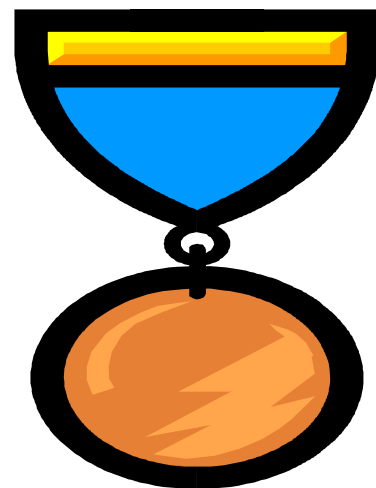
☐

EHKÄ

☐

EN

DIPLOMI

Haavikon opiskelija

on osallistunut keväällä 2007 Maunulan leikkipuistossa järjestettyyn harrastetori-tapahtumaan.

Toiminta on sisältänyt tapahtuman suunnittelua, lavasteiden valmistamista sekä itsenäistä toiminnan ohjausta.

Toteutimme tapahtumaan tanssia, tarkkuusheitto lajeja, aasin häntä leikin sekä motoriikkaa kehittävä taitoradan.

Helsingissä 4.5.2007

Kerhon ohjaajat

Tuula Hakkarainen

Susanna Nuija

Maaret Pesonen